

ZATWIERDZAM

REKTOR
A. Krętowski
prof. dr hab. Adam Krętowski

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
EURORGRGIONALNEGO CENTRUM FARMACJI
UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku
UL. MICKIEWICZA 2D

Tylko do użytku służbowego

BIAŁYSTOK - SIERPIEŃ 2019

SPIS TREŚCI

<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie nr 7/07 Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku z dnia 28.02.2007 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych AMB. • Zarządzenie Nr 51/09 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 21.09.2009 r. w sprawie wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za zwalczanie pożarów i ewakuację pracowników oraz udzielanie pierwszej pomocy w nagłych przypadkach na terenie Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. 			
	Karta aktualizacji i zmian	3	
I.	PODSTAWY I ZAKRES OPRACOWANIA ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE	4	
	1.1. Podstawa opracowania	4	
	1.2. Przepisy prawa i materiały użyte w opracowaniu Instrukcji	5	
	1.3. Postanowienia ogólne	6	
II.	II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA	7	
	2.1. Informacje podstawowe	7	
	2.2. Warunki ochrony przeciwpożarowej	8	
	2.3. Instalacje i urządzenia przeciwpożarowe oraz techniczne budynku	11	
	2.4. Materiały palne stosowane i przechowywane i gęstość obciążenia ogniowego	13	
III.	ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ	14	
	3.1. Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej właściciela / użytkownika /	14	
	3.2. Obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych	15	
	3.3. Zadania i obowiązki kierowników działów (wg kompetencji): Administracyjno Gospodarczego i Usług, Konserwacji i Eksploatacji, Zaopatrzenia, Inwestycji i Informatyki i Teletransmisji	16	
	3.4. Zadania i obowiązki Specjalisty ds. P.POŻ	17	
	3.5. Zadania i obowiązki portiera (dozorcy)	17	
	3.6. Zadania i obowiązki personelu sprzątającego	18	
	3.7. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników	19	
	3.8. Obowiązki pracowników innych firm wykonujących prace na terenie kompleksu	19	
IV.	ZAGROŻENIE POŻAROWE, PRZYCZYNY POWSTAWANIA ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARÓW	20	
V.	WARIANTY POŻARÓW, ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA I KIEROWANIE AKCJĄ	21	
	5.1. Warianty powstania pożaru oraz przewidywany czas wejścia do działań Straży	21	
	5.2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	23	
	5.3. Podstawowe zasady kierowania akcją ratowniczo – gaśniczą i obowiązki Dowódcy	27	
	5.4. Zabezpieczenie pogorzeliśka	27	
	5.5. Postępowanie w przypadku przesyłki mogącej zawierać niebezpieczną substancję	28	
	5.6. Postępowanie przy zagrożeniu aktywny strzelec	29	
	5.7. Postępowanie przy zagrożeniu bobowym	30	
VI.	EWAKUACJA LUDZI Z BUDYNKU ORAZ SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI	31	
	6.1. Ewakuacja ludzi z budynku	31	
	6.2. Sprawdzanie organizacji warunków ewakuacji	33	
VII.	ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU	34	

VIII.	OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE. SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM		36
IX.	ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO		37
	9.1.	Zasady ogólne	37
	9.2.	Zasady zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo	38
	9.3.	Obowiązków spawacza	40
	9.4.	Obowiązki wykonawcy i nadzorującego prace niebezpieczne pod względem	41
	9.5.	Wytyczne prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo w zakresie prac	41
X.	GAŚNICE, HYDRANTY I KOCE GAŚNICZE		42
	10.1.	Grupy pożarów i oznaczenia na gaśnicach	42
	10.2.	Zasady działania i użycia gaśnic, hydrantów przeciwpożarowych i koca gaśniczego	42
	10.3.	Rozmieszczenie i dobór gaśnic	45
XI.	ZAPOZNANIE SIĘ Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO, PRZEPISAMI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ. SZKOLENIE I ĆWICZENIA PRZECIWOŻAROWE		45
XII.	WSKAZANIE OSOBY LUB PODMIOTU OPRACOWUJĄCEGO INSTRUKCJĘ		47
XIII.	ZAŁĄCZNIKI		
	1.	Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
	2.	Instrukcja ewakuacyjna	
	3.	Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych	
	4.	Protokół kontroli Głównego/ P.pożarowego wyłącznika prądu	
	5.	Scenariusz pożarowy – wysterowanie urządzeń i przywracanie do stanu gotowości	
	6.	Protokół ze sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji	
	7.	Protokoły ewakuacji komórek organizacyjnych i Koordynatora Ewakuacji	
	8.	Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją, wykonawcy prac w obiektach	
	9.	Lista osób zapoznanych z Instrukcją i zobowiązanie do jej przestrzegania	
	CZEŚĆ GRAFICZNA		
	10.	Schemat sytuacyjny	
	11.	Plan ewakuacji - piwnicy	
	12.	Plan ewakuacji – parteru	
	13.	Plan ewakuacji – I piętra	
	14.	Plan ewakuacji – II piętra	
	15.	Plan ewakuacji – III piętra	

**KARTA AKTUALIZACJI I ZMIAN
INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
Euroregionalnego Centrum Farmacji**

L.p.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Nazwisko imię osoby dokonującej aktualizacji	Podpis

I. PODSTAWY I ZAKRES OPRACOWANIA ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE

1.1. Podstawa opracowania

- a) art. 4.1. ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: (Dz.U. z 2018 r. poz. 620 ze zm.).
- b) § 6.1. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r.109.719 ze zm.).

Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia „Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego” powinna określać w szczególności:

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych Zakładu w tym zagrożenie wybuchem;
- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia Zakładu, sposobu użytkowania i ich warunków technicznych,
- sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane,
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- warunki i organizację ewakuacji ludzi,
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie.

Sposób przechowywania Instrukcji, powinien zapewnić możliwość natychmiastowego wykorzystania jej na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych. (§ 6.3. ww rozporządzenia). **Instrukcja będzie przechowywana na Portierni.**

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej (§ 6.7. ww rozporządzenia).

1.2. Przepisy prawa i materiały użyte w opracowaniu Instrukcji

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: (Dz.U. z 2018 r. poz. 620).
- 2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. nr 109. poz.719).
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz.1065).
- 4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r. nr124, poz.1030).
- 5) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz.1202 z p. zm.).
- 6) Polskie Normy z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- 7) Zarządzenie nr 7/07 Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku z dnia 28.02.2007 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych Akademii Medycznej w Białymstoku.
- 8) Zarządzenie nr 26/09 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 12.05.2009 r. w sprawie utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenie UMB.
- 9) Instrukcja w sprawie zasad postępowania w przypadku ataku terrorystycznego w obiektach UMB.
- 10) Zarządzenie nr 51/09 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 21.09.2009 r. w sprawie wprowadzenia wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za zwalczanie pożarów i ewakuację pracowników oraz udzielanie pierwszej pomocy w nagłych przypadkach na terenie UMB.
- 11) Zarządzenie nr 70/10 Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 22.10.2017 r. w sprawie wprowadzenia Zasad Użytkowania butli ciśnieniowych z gazami technicznymi i niebezpiecznymi pożarowo w UMB.
- 12) Zarządzenie nr 11/13 Kanclerza Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 21.10.2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji dla pracowników zatrudnionych na stanowisku portiera w UMB.
- 13) Zarządzenia 48/2017 w sprawie zasad postępowania z kluczami do pomieszczeń w budynkach w UMB.

1.3. Postanowienia ogólne

Zgodnie z art. 4.1. ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w punktach 1) -7), stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje – w całości lub w części – ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Postanowienia niniejszej Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, zwanej dalej „Instrukcją” dotyczą wszystkich osób pracujących i przebywających w kompleksie Euroregionalnego Centrum Farmacji (ECF).

Osoby z firm zewnętrznych, które będą wykonywały prace o charakterze niebezpiecznym pod względem pożarowym w obiektach i na terenach ECF oraz najemcy lub dzierżawcy pomieszczeń lub terenu, potwierdzają zapoznanie się z Instrukcją w zakresie czynności zabronionych i zasadach prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych, podpisując Oświadczenie – **Załącznik nr 8 do Instrukcji.**

Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na **Liście zapoznania się z Instrukcją i zobowiązanie do jej przestrzegania – Załącznik nr 9 do Instrukcji.**

Osoby które nie przestrzegają postanowień niniejszej Instrukcji i obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą być pociągnięte do odpowiedzialności służbowej i karnej wynikającej z ogólnie obowiązujących przepisów prawa.

Niezależnie od postanowień niniejszej Instrukcji, użytkując obiekty budowlane, korzystając z urządzeń technicznych i różnych materiałów niebezpiecznych, należy przestrzegać ogólnie obowiązujących norm i przepisów szczegółowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, m.in. określone w §§ 4, 7-10 rozporządzenia [2] oraz wskazań ich producentów.

Zasady dotyczące magazynowania, stosowania i postępowania z materiałami niebezpiecznymi pożarowo powinny być przekazane przez dostawcę w Karcie Charakterystyki Substancji Niebezpiecznej lub Instrukcji użytkowania z zapewnieniem pracownikom dostępu do tych dokumentów oraz potwierdzeniem zapoznania się z nimi.

Właściciel, zarządca, Specjalista ds. PPOŻ lub osoba upoważniona ma prawo i obowiązek kontrolować pracowników / najemców / wykonawców w zakresie przestrzegania i realizacji niniejszej Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU I SPOSOBU UŻYTKOWANIA

2.1. Informacje podstawowe

Budynek Euroregionalnego Centrum Farmacji znajduje się przy ul. Mickiewicza 2d. Obiekt 4 kondygnacyjny - piwnica i 3 piętra w którym może przebywać ok. 1100 osób w tym stale ok. 400. Na parterze w dwóch salach wykładowych odpowiednio 120 i 260 osób.

Konstrukcja budynku, żelbetowa z elementami murowej. Ściany fundamentowe z bloczków betonowych M2 gr 25 cm(aule) oraz żelbetowe wylewane. Ściany zewnętrzne; Piwnica-wylewane, żelbetowe gr 25 cm ocieplone w częściach podziemnych styrodurem i styropianem. Nadziemne-gazobeton gr. 24 cm. odmiana 600 oraz bloczki silikatowe gr. 25 cm. Ocieplone styropianem z oblicowaniem tynkiem silikatowym oraz wełną gr 12 cm i oblicowane płytami szklanymi oraz panelami laminowanymi i panelami lamelowymi. Fasada szklana naścienna – szkło pojedyncze gr. 6mm, hartowane, bezbarwne, testowane „head soak test”, mocowania szkła ryglowe. Okienna fasada szklana – słupowo-ryglowa, szklona podwójnie, szkłem zespolonym. Front budynku, elewacja południowo-zachodnia z tynkiem cienkowarstwowym Część elewacji przeszklona tak jak ściana od strony parku. Ściany konstrukcyjne wewnętrzne – silikat gr. 25 cm. Strop – żelbetowe, kanałowe gr. 24 cm. Klatki schodowe, żelbetowe wylewane. Pokrycie dachu , papa termozgrzewalna z dociepleniem 20 cm. wełny mineralnej.

Dane liczbowe budynków Euroregionalnego Centrum Farmacji.

Powierzchnia zabudowy	2038,82 m ²
Powierzchnia całkowita obiektu	8174,84 m ²
Kubatura obiektu	33873,00 m ³
Wysokość budynku	21,71 m

2.2. Warunki ochrony przeciwpożarowej

1) Dojazd i drogi pożarowe

Do budynku zapewniony jest dojazd pożarowy z ul. Mickiewicza, drogami wewnętrznymi umożliwiającymi dojazd z każdej strony budynku.

Dojazd spełnia wymagania dla dróg pożarowych umożliwiającą dojazd i przejazd bez zawracania

pojazdów straży pożarnej – zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia MSWiA w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. [4]

2) Zaopatrzenie wodne

Wymagane zaopatrzenie na wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku wynosi 20 dm³/s. i zapewnione jest z 4 hydrantów zewnętrznych zasilanych z sieci miejskiej. Dwa najbliższe hydranty znajdują się w odległości do 75 od budynku.

3) Włłączniki Prądu – Główny, Przeciwpożarowy, inne wyłączniki

Lokalizacja portiernia:

- Wyłącznik główny zasilania budynku w RG.
- Wyłącznik agregatu prądotwórczego.
- Wyłącznik centralnego UPS.

4) Oddymianie klatek schodowych

Poprzez klapy dymowe uruchamiane przyciski ODDYMIANIE rozmieszczone na każdej kondygnacji klatek schodowych lub poprzez System Sygnalizacji Pożaru po alarmie II stopnia.

5) Główny zawór wody

Na kondygnacji -1 od strony CU.

6) Główny zwór gazu

- Odcięcie przyłącza gazowego do budynku ECF - szafka z zaworem na ścianie budynku C2 Collegium Uniwersum
- Główny zawór gazu w szafce na ścianie zewnętrznej budynku we wnęce pod łącznikiem od strony Collegium Uniwersum.

7) Kategoria Zagrożenia Ludzi

Budynki użyteczności publicznej przeznaczone na potrzeby dydaktyczne, kwalifikowane są do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Aule na parterze przeznaczona m.in. dla osób nie będących stałymi użytkownikami: 120 i 260 do kategorii zagrożenia ludzi ZL I.

8) Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji budynku.

Powierzchnia całkowita budynku wynosi 8174,84 m². Ze względu na wysokość budynek zakwalifikowany **do budynków średniowysoki SW** (do 21.81 m).

Liczba kondygnacji: – III kondygnacje nadziemne z podpiwniczeniem.

9) Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane.

Wymagana klasa „B” odporności pożarowej budynku. Poszczególne elementy budynku spełniają wymagania:

- R 120 – główna konstrukcja nośna,
- REI 60 – stropy
- EI 60 – ściany zewnętrzne,
- EI 30 – ściany wewnętrzne,
- R60 - ściany klatki schodowej - żelbetowe
- R 15 – konstrukcja nośna i przykrycie dachu: stropodach żelbetowy niewentylowany niski REI 60, pokrycie papa termozgrzewalna nie zapalna.

Wystrój wnętrza z materiału niezapalnego i niepalnego, nierozprzestrzeniającego ognia.

10) Podział obiektu na strefy pożarowe. Wydzielenia ppoż.

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej budynku: zakwalifikowanego do KZL III z pomieszczeniami ZL I i wydzieloną kondygnacją -1 przyziemie Przemysłowo Magazynową (PM), zaliczonego do kategorii budynków średniowysokich (SW) – wynosi 5000 m². Dopuszczalna wielkość strefy pożarowej PM – wynosi 10.000 m².

Budynek podzielony na 3 strefy pożarowe:

I. Strefa pożarowa	Poziom -1 w przyziemiu budynku o powierzchni 1150,94 m ² . Pomieszczenia administracyjne, szatnia, sala klubowa, pomieszczenia socjalne i techniczne –PM 9rozdzielnia elektryczna, pomieszczenia agregatu prądowłórczego, UPS.
II. Strefa pożarowa	Poziom - POO o powierzchni 417,94 m ² . Sale wykładowe z zapleczem.
III. Strefa pożarowa	Poziom - POO, PO1, PO2, PO3 o powierzchni 4812,72 m ² . Obejmuje 4 kondygnacje z pomieszczeniami strefy wejścia, czytelnia, zespół administracyjny.

Budynek ECF połączony łącznikiem z budynkiem CU na wysokości II piętra.

Łącznik wydzielony pożarowo i zamykany drzwiami ppoż od strony klatki schodowej budynku ECF.

11) Pomieszczenia techniczne

- 1 – Magazyn rozpuszczalników.
- 2 – Odpady śmieci
- 3 – Gaz, Argon w butlach stalowych 30 l.

12) Warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne)

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w budynku powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleniu dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

Na drogach ewakuacyjnych nie wolno ustawiać żadnych przedmiotów mogących utrudnić bezpieczne przejście oraz ich zawężać przez ustawianie przeszkód ani też stosować żadnych materiałów łatwo zapalnych – minimalna szerokość 1,4 m. (korytarze, wyjścia ewakuacyjne oraz przejścia ewakuacyjne w budynku). Do ewakuacji nie więcej niż 20 osób szerokość 1,2 m. **Powyższe warunki dla obiektu są spełnione.**

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane dalej "przejściem ewakuacyjnym", o długości nieprzekraczającej: w strefach pożarowych ZL - 40 m.

Ze wszystkich pomieszczeń zapewniono normatywne długości dojść ewakuacyjnych do wydzielonych pożarowo klatek schodowych i wyjść na zewnątrz budynku z zachowaniem długości nieprzekraczającej przy jednym dojściu 10 m. a przy dwóch 40 m.

Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób - 0,8 m.

Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne mają szerokość nie mniejszą niż 0,9 m - § 239.5 Warunków Technicznych [3].

Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych powinna mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych, nie mniejszą jednak niż E I 15.

- Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m.
- Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.
- Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m.
- Skrzydła drzwi, stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną, nie mogą, po ich całkowitym otwarciu, zmniejszać wymaganej szerokości tej drogi.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych nie mniejsza niż 1,4 m. Wysokość dróg ewakuacyjnych nie mniejsza niż 2,2 m - § 241 Warunków Technicznych [3].

Na wszystkich drogach ewakuacyjnych poziomych i pionowych bez oświetlenia dziennego przewidziano oświetlenie awaryjne - ewakuacyjne w oparciu o PN-EN 1838:2005.

13) Dozór obiektu

Realizowany całodobowo z portierni na parterze przy wejściu głównym.

Wyposażone miejsca pracy dozoru budynku:

- a). Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego z planem sytuacyjnym i planami ewakuacji poszczególnych kondygnacji kompleksu budynków.
- b). Instrukcję postępowania na wypadek pożaru.
- c). Instrukcję postępowania portierów po alarmach z Centrali Sygnalizacji Pożaru
- d). Instrukcję ewakuacyjną.
- e). Instrukcja w sprawie zasad postępowania w przypadku ataku terrorystycznego w obiektach Uniwersytetu medycznego w Białymstoku.
- f). Wykaz osób funkcyjnych do powiadomienia –podczas wystąpienia awarii, usterek oraz zdarzeń niebezpiecznych.
- g). Wykaz telefonów- osób do powiadamiania przy awariach, uszkodzeniach.
- h). Monitory: systemu monitoringu wizyjnego, obsługi urządzeń technicznych.
- i). Centrala Sygnalizacji Pożaru.
- j). Instrukcje obsługi sprzętu i urządzeń znajdujących się na wyposażeniu portierni m.in.: Centrali Sygnalizacji Pożaru alarmu włamaniowego, monitoringu wizyjnego.
- k). Książka pracy i przeglądów Systemu Sygnalizacji Pożaru.
- l). Książka ewidencji usterek i awarii.
- m). Wykaz osób upoważnionych do pobierania kluczy.
- n). Telefon, Latarka.
- o). Książka przebiegu dyżuru.
- p). Tuba głośnomówiąca.

Wykaz dokumentów obowiązujących na stanowisku jest zgodny z Zarządzeniem nr 11/13 Kanclerza Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 21.10.2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji dla pracowników zatrudnionych na stanowisku portiera w UMB.

2.3. Instalacje i urządzenia przeciwpożarowe oraz techniczne budynku

Lp	Rodzaj urządzenia - instalacji	Opis
1.	Ppoż. zaopatrzenie wodne. Hydranty zewnętrzne.	Nadziemne ø80 szt. 4, najbliższe na parkingu oraz na rogu budynku od ul Mickiewicza w odległości do 75 m od budynku, zasilane z sieci miejskiej.
2.	Hydranty wewnętrzne i gaśnice.	Hydranty 25 z węzami płasko składanym. Gaśnice proszkowe GP 4x i 6x oraz GS 5x w ilości spełniającej wymagania normatywne.

3.	Instalacja elektryczna i Wyłączniki Prądu.	O napięciu 220 i 400 V oraz wysokie napięcie z rozdzielniach elektrycznych i stacji Trafo. 3 wyłącznik w portierni: - główny zasilania budynku w RG ; - agregatu prądowórczego ; - wyłącznik centralnego UPS.
4.	Instalacja odgromowa	Tak.
1.	Oświetlenie awaryjne, ewakuacyjne.	Oprawy z modułem awaryjnym, uruchamiane automatycznie z chwilą zaniku zasilania z czasem świecenia min 1 h.
2.	Wdzielenia przeciwpożarowe	Kondygnacja podziemna oraz 3 klatki schodowe. Kłapy ppoż w systemie wentylacyjnym. Pomieszczenia techniczne: wentylatornie na każdej kondygnacji i na -1, agregat prądowórczy, pomieszczenie UPS, rozdzielnia elektryczna, węzeł cieplny. Portiernia.
3.	Oddymianie 3 klatek schodowych	Kłapami odymającymi - uruchamiane przyciskiem ODDYMIANIE lub po alarmie II stopnia z Systemu Sygnalizacji Pożaru.
4.	System monitoringu wizyjnego.	Z monitorami na portierni.
5.	System antywłamaniowy.	Tak z centralką na portierni.
6.	Instalacja wentylacyjna /klimatyzacja.	Wentylacja grawitacyjna i wymuszona oraz klimatyzacja. Wentylatornie na każdej kondygnacji oraz w piwnicy.
7.	Instalacje wod-kan.	Kanalizacyjna, wodociągowa i centralnego ogrzewania.
8.	Zawory odcinające wodę i gaz	1) Główny zawór wody - piwnica w szczycie budynku od strony Collegium Uniwersum. 2) Główny zawór gazu - szafka na ścianie zewnętrznej budynku we wnęce pod łącznikiem od strony Collegium Uniwersum. Odcięcie przyłącza gazowego do budynku ECF - szafka z zaworem na ścianie budynku C2 Collegium Uniwersum Zaznaczone na planie sytuacyjnym.
9.	Magazyn gazów	Pomieszczenie przy ścianie szczytowej od strony CU z wejściem z zewnątrz. Argon w butlach stalowych 30 l.
10.	Magazyn rozpuszczalników	Przy ścianie szczytowej z wejściem od klatki schodowej oraz z zewnątrz. Substancje i preparaty chemiczne w pojemnikach do 5 l.
11.	Agregat prądowórczy	Zasilanie awaryjne o mocy 250 kVA - zbiorniki paliwa 450 l.
	Sieć teleinformatyczna	Z serwerownią i szafami sterowniczymi.
12.	Klimatyzacja.	Tak.
13.	System ochrony z Centralą antywłamaniowa	Sygnalizuje alarm pożarowy w pomieszczeniach zwierzętarni I i II p.- budynek C1 ul. Mickiewicza 2c. Coollegium Universum, oraz sygnalizator akustyczny alarmu w piwnicy C2 - zwierzętarnia.
14.	System Sygnalizacji Pożaru (SSP).	Z czujkami we wszystkich pomieszczeniach (ochrona pełna) z Centralką na portierni.
<p>SSP posiada II-stopniowy system alarmowania z czasami T1=2 min. i T2=7 min. Alarm I stopnia – uruchamiany jest po zadziałaniu pojedynczej czujki, po którym obsługa sprawdza przyczynę alarmu. Po alarmie wyświetlana jest nazwa zagrożonego pomieszczenia. W przypadku nie potwierdzenia alarmu w ciągu 2 minut, następuje alarm II stopnia. Po skasowaniu alarmu I stopnia, obsługa ma 7 min na rozpoznanie przyczyn alarmu. Nie skasowanie alarmu w czasie 7 min. uruchamia Alarm II stopnia. Alarm II stopnia - jest stanem potwierdzonego zagrożenia pożarowego, powodującym: 1) Uruchomienie alarmu – sygnalizatory alarmowe z pulsującym światłem. 2) Wyłączenie wentylacji i klimatyzacji. 3) Zamknięcie kłap ppoż w kanałach wentylacyjnych. 4) Zjazd wind na parter i zablokowania z otwartymi drzwiami. 5) Zwolnienie kontroli dostępu w zagrożonych strefach i na drogach ewakuacyjnych.</p>		

6) Otwarcie klap dymowych w klatkach schodowych – w przypadku ich zadymienia. Jeżeli podczas sprawdzania pomieszczeń, stwierdzony zostanie faktyczny pożar, wówczas należy wcisnąć **ROP** Ręczny Ostrzegacz Pożarowy, uruchamiający automatycznie Alarm II stopnia. Skasowanie alarmu wywołanego wciśnięciem ROP, możliwe tylko po zamknięciu klapki i uzbrojeniu urządzenia. Scenariusz pożarowy – wysterowanie urządzeń i przywracanie ich do stanu gotowości, zawarto w Załączniku nr 5.

2.4. Materiały palne stosowane i przechowywane i gęstość obciążenia ogniowego

Parametry pożarowe występujących substancji palnych: w pomieszczeniach administracyjno-biurowych, salach dydaktycznych (meble, komputery, zasłony, kotary, papier, meble z wyrobów drewnopochodnych i metalowych, tapicerka, kotary, zasłony i wykładziny dywanowe, materace; w pomieszczeniach gospodarczych w piwnicy (opakowania, mat. gospodarcze).

Przewidywalna gęstość obciążenia ogniowego: w pomieszczeniach administracyjnych oraz w pomieszczeniach dydaktycznych, gęstość obciążenia ogniowego nie przekroczy wartości 500MJ/m².

W budynku nie występują pomieszczenia i przestrzenie zewnętrzne zagrożone wybuchem.

W obiektach mogą wystąpić przede wszystkim pożary grupy „A” to jest pożary ciał stałych z udziałem takich materiałów jak: papier, drewno i tworzywa sztuczne.

W tej grupie szczególnie groźne z uwagi na fakt powstawania w warunkach pożaru groźnych dla życia i zdrowia ludzi produktów spalania lub rozkładu termicznego są tworzywa sztuczne. Zagrożenie powstałe w wyniku spalania tworzyw sztucznych polega w szczególności na:

- gwałtownym ograniczeniu widoczności,
- utrudnieniu oddychania spowodowanego niedoborem tlenu oraz ich działaniem toksycznym,
- działaniem termicznym spowodowanym wysoką temperaturą mogącą uszkodzić układ oddechowy.

Tworzywa sztuczne stanowią powszechnie występujący materiał, z którego wykonane jest większość otaczających nas przedmiotów (np. telefon, komputer, radio, czajnik bezprzewodowy, krzesło tapicerowane itp.).

Statystyka pożarów wskazuje, że ponad 95% ofiar pożaru ginie nie wskutek działania ognia ale dymów i gazów pożarowych.

Rodzaje substancji niebezpiecznych pożarowo i materiałów palnych

Lp.	Rodzaj materiału, substancji, gazu	Właściwości, zagrożenia i rodzaj środków gaśniczych.
1. Drewno i płyty meblowe.		
<p>Zachowanie drewna w zależności od temperatury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 110 do 160 °C. – żółknie z intensywnie wydzielaniem lotnych substancji, • 300 do 600 °C. – utworzony węgiel piroforyczny zapala się płomieniem, • 1200 °C. – najwyższa temperatura spalania drewna, <p>Spalanie zachodzi na powierzchni zewnętrznej drewna i w początkowej fazie palą się gazy i pary w postaci: Tlenku węgla, Metanu i Wodoru. Spośród tych gazów, najniebezpieczniejszy jest tlenek węgla – bezbarwny i bezwonny gaz o szerokiej granicy wybuchowości i silnym oddziaływaniu toksycznym na organizm ludzki, ponad 95 % ofiar pożarów ulega zatruciu tym gazem.</p> <p>Szybkość spalania się uzależniona jest od gatunku i grubości drewna. Przeciętnie drewno pali się z szybkością ok. 1 mm głębokości w ciągu 1 minuty,</p> <p>Jak wskazują doświadczenia drewno poddane przez dłuższy czas działania temperatury już przy 110°C ulega samozapaleniu. Może to mieć miejsce przy składowaniu drewna przy źródłach ciepła – piece, przewody dymowe, kominy itp.</p> <p>Gaszenie –wszystkimi rodzajami gaśnic i wodą z hydrantu.</p>		
2. Papier i karton - w opakowaniach oraz używany w pracy biurowej.		
<p>W zależności od warunków składowania papier należy do materiałów łatwo lub trudno zapalnych; przy czym papier złożony luźno jest łatwopalny i pali się dość szybko, a zwinięty w belach jest trudno zapalny i pali się bardzo powoli,</p> <p>Temperatura zapalenia papieru wynosi 300 do 360°C.</p> <p>Gaszenie –wszystkimi rodzajami gaśnic i wodą z hydrantu.</p>		
3. Tworzywa sztuczne, folia, opakowania, pojemniki na odpady, środki czyszczące, wykładziny.		
<p>Temperatura zapalenia tworzyw sztucznych palnych uzależniona jest od rodzaju tworzywa i waha się w granicach od 120°C (celuloid) do 800 °C. Dla polichlorku winylu temperatura zapalenia wynosi 300 °C, a temperatura samozapłonu 735 °C. Temperatura zapalenia i samozapłonu są dla polichlorku winylu prawie dwukrotnie większe niż dla drewna (sosna). Większość tworzyw sztucznych palnych spala się bardzo szybko powodując gwałtowny rozwój pożaru z wydzielaniem toksycznego dymu oraz intensywny wzrost temperatury. Tworzywa sztuczne rozkładając się pod wpływem temperatury, mogą ulegać zapaleniu, niektóre z nich już przy 80 °C.</p> <p>Podczas rozkładu niektórych tworzyw sztucznych powstające gazy zapalają się już przy temperaturze około 240 °C.</p> <p>Oprócz gazów trujących w czasie spalania się tworzyw sztucznych wydzielają się gazy żrące, które mogą powodować obrażenia skóry, a nawet rany na nie osłoniętych powierzchniach ciała. Palące się i ściekające krople mogą spowodować ciężkie i bolesne oparzenia.</p> <p>Gaszenie –wszystkimi rodzajami gaśnic i wodą z hydrantu.</p>		

III. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

3.1. Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej właściciela / użytkownika / administratora, ECF

- a) Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej i właściwej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie budynku.
- b) Zapewnienie wyposażenia budynku w sprzęt i urządzenia gaśnicze.
- c) Zapewnienie właściwego przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej pracowników.
- d) Zapewnienie osobom przebywającym w budynku możliwości bezpiecznej ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.
- e) Przygotowanie budynku i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej.
- f) Ustalenie sposobów postępowania w przypadku pożaru lub innego zagrożenia.
- g) Wprowadzenie odpowiedniego systemu nadzoru nad przestrzeganiem postanowień zawartych w niniejszej instrukcji oraz innych przepisach.
- h) Nadzór nad bezpiecznym wykonywaniem prac pożarowo – niebezpiecznych w wypadku remontów, napraw, konserwacji itp.
- i) Zapewnienie przeprowadzania okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku i pomieszczeń.

3.2. Obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych

Wszyscy pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych, niezależnie od zadań i obowiązków szczegółowych zobowiązani są do:

- a) Szczegółowej znajomości zagrożenia przeciwpożarowego, występującego w pomieszczeniach nadzorowanej komórki organizacyjnej.
- b) Znajomości i przestrzegania przepisów i Instrukcji przeciwpożarowych i ewakuacyjnych dotyczących właściwej komórki organizacyjnej.
- c) Sprawowanie nadzoru i kontroli przestrzegania przez podległy personel i studentów obowiązujących przepisów, instrukcji i zarządzeń w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
- d) **Zapewnienie przestrzegania Zarządzenia 48/2017 w sprawie zasad postępowania z kluczami do pomieszczeń w budynkach w UMB.**
- e) Przestrzegania i egzekwowania zakazów:
 - ustawiania jakichkolwiek przedmiotów na klatkach schodowych i korytarzach stanowiących drogi ewakuacyjne,
 - zastawiania wyjść i drzwi ewakuacyjnych z pomieszczeń i budynku.
 - składowania wszelkich materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C,
 - stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudnozapalnych i niepalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,

- instalowanie opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
 - pozostawiania bez dozoru włączonych do sieci elektrycznej przenośnych grzejników nie przystosowanych do ciągłej eksploatacji,
 - zastawiania dojść do czynnych tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, wyłączników itp.,
 - pozostawiania nie wyłączzonego dopływu prądu elektrycznego do maszyn i urządzeń po zakończonej pracy,
 - używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach objętych zakazem,
 - wykonywania wszelkich innych czynności, które mogą powodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru,
 - używanie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową oraz zmiany ich miejsca lokalizacji.
- f) Zorganizowania i zapewnienia skutecznej kontroli stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego nadzorowanych pomieszczeń przed ich zamknięciem lub zakończeniem pracy.
- g) Usuwania dostrzeżonych lub wskazanych niedociągnięć w okresie ochrony przeciwpożarowej.
- h) Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- i) Dopilnowania wyposażenia nadzorowanych pomieszczeń w niezbędny sprzęt i środki gaśnicze.
- j) Zgłaszanie Rektorowi lub Kanclerzowi i Specjaliście PPOŻ, każdego przypadku powstania pożaru zaistniałego w pomieszczeniach podległej komórki organizacyjnej.
- k) **Informowanie Specjalisty ds. PPOŻ, o:**
- każdym fakcie użycia lub uszkodzenia podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnic, hydrantów),
 - planowanych zmianach przeznaczenia pomieszczeń w celu oceny zgodności z wymaganiami przepisów ppoż., oraz nazw i numeracji w celu aktualizacji planów ewakuacji i opisów chronionych pomieszczeń w Centralkach Sygnalizacji Pożaru.
- l) Realizowanie innych zadań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, wynikających z zarządzeń i poleceń Rektora lub jednostek nadrzędnych.

3.3. Zadania i obowiązki kierowników działów (wg kompetencji): Administracyjno Gospodarczego i Usług, Konserwacji i Eksploatacji, Zaopatrzenia, Informatyki i Teletransmisji i Inwestycji

Kierownicy Działów, zobowiązani są zgodnie z wykonywanym zakresem czynności do zapewnienia właściwego stanu technicznego użytkowanego budynku: sprzętu gaśniczego, urządzeń i instalacji przeciwpożarowych, instalacji elektrycznych i innych. Do zadań tych należy w szczególności:

- a) Realizowanie wskazań i poleceń Rektora.
- b) Dopilnowanie utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach budynku.
- c) Spowodowanie utrzymania w należytym stanie technicznym instalacji elektrycznych, grzewczych, odgromowych, itp. oraz zapewnienie stałej ich konserwacji.
- d) Utrzymanie w należytym stanie budowla – technicznym i porządkowym dróg ewakuacyjnych, dojazdów pożarowych do budynku oraz hydrantów pożarowych.
- e) Wyposażenie budynku i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe oraz zapewnienie ich terminowej konserwacji.
- f) Zaopatrzenie budynku i pomieszczeń w instrukcje alarmowe, tablice informacyjne, znaki bezpieczeństwa i ewakuacji, urządzeń elektrycznych, podręcznego sprzętu gaśniczego, zakazu palenia itp., przy współpracy ze Specjalistą PPOŻ.
- g) Występowanie do Rektora z wnioskami zmierzającymi do zmniejszenia zagrożenia pożarowego lub uzyskanie poprawy w tym zakresie.
- h) Uzgadnianie ze Specjalistą PPOŻ. prac i czynności które mają wpływ na bezpieczeństwo pożarowe w budynku i na terenie kompleksu Pałacu Branickich.

3.4. Zadania i obowiązki specjalisty ds. P.POŻ

- a) Prowadzenie całokształtu spraw ochrony przeciwpożarowej.
- b) Nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych przez pracowników.
- c) Organizacja i prowadzenie ćwiczeń praktycznych - ewakuacyjnych.
- d) Nadzór nad oznakowaniem obiektu znakami bezpieczeństwa i ochrony ppoż.
- e) Nadzór nad terminowym przeprowadzaniem konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego.
- f) Opracowanie i aktualizowanie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
- g) Współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi w zakresie ustalania wymogów bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (np. spawanie, cięcie metali).
- h) Prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród pracowników oraz prowadzenie szkolenia przeciwpożarowego nowo zatrudnionych pracowników i szkoleń okresowych.
- i) Prowadzenie kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej.

3.5. Zadania i obowiązki portiera (dozorcy)

- a) Dokładnej znajomość obiektu i pomieszczeń ECF oraz pomieszczeń objętych ochroną Systemem Sygnalizacji Pożaru Collegium Universum.
- b) Znajomości lokalizacji hydrantów wewnętrznych oraz punktów czerpania wody do zewnętrznego gaszenia pożaru (najbliższe hydranty), miejsc rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz wyłączników prądu poszczególnych obiektów i zaworów odcinających instalacje użytkowe.

- c) Znajomość zasad użycia środków łączności i sposobów alarmowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia (kierownictwa uczelni oraz służb ratowniczych).
- d) Znajomość zasad obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz urządzeń przeciwpożarowych.
- e) Znajomość dokumentacji obowiązującej na stanowisku pracy zgodnie z Zarządzeniem Kanclerza Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w sprawie wprowadzenia Instrukcji dla pracowników zatrudnionych na stanowisku portiera w UMB.
- f) Kontrolowania pomieszczeń po zakończeniu: ich użytkowania; prac remontowo-budowlanych prac pożarowo niebezpiecznych; czy wyłączone zostały spod napięcia odbiorniki energii elektrycznej, nie pozostawiono źródeł ognia oraz nie występują inne okoliczności mogące mieć wpływ na powstanie pożaru.
- g) Dopilnowania, aby nie zastawiano dróg ewakuacyjnych, dojścia do sprzętu gaśniczego, dojazdów pożarowych do budynku.
- h) Dopilnowywania przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego zarówno przez pracowników, studentów jak i użytkowników ECF.
- i) Informowanie bezpośredniego przełożonego / Specjalisty PPOŻ UMB o faktach zaistniałego zagrożenia pożarowego lub naruszenia przepisów przeciwpożarowych.
- j) Dobrej znajomości miejsc przechowywania kluczy do obiektu i poszczególnych pomieszczeń. Zgłaszanie osobom odpowiedzialnym, nieprawidłowości w tym zakresie.
- k) W przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia, ogłaszanie alarmu i przystąpienia do likwidacji pożaru własnymi siłami, ewakuacji ludzi, wezwanie służb ratowniczych (straży pożarnej, itp.) i poczynienie przygotowań niezbędnych do ich działania;
 - po przybyciu jednostek straży pożarnej, ułatwić dostęp do budynku i pomieszczeń oraz udzielić informacji, niezbędnych do skutecznego i szybkiego prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych,
 - podjęcie działań ratowniczo – gaśniczych do czasu przybycia jednostek straży pożarnej.

3.6. Zadania i obowiązki personelu sprząającego

- a) Nie powodowanie zagrożeń pożarowych podczas wykonywania prac.
- b) Utrzymanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprząanych pomieszczeń.
- c) Zachowanie szczególnej ostrożności przy używaniu do czyszczenia materiałów łatwopalnych.
- d) Zwracanie uwagi na stan bezpieczeństwa pożarowego sprząanych pomieszczeń w zakresie wyłączania spod napięcia odbiorników energii elektrycznej nie przeznaczonych do pracy ciągłej.
- e) Zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

3.7. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy i studenci uczelni zobowiązani są do:

- a) Zapewnić przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie wszystkich pomieszczeń pomocniczych.
- b) Znać obowiązujące przepisy w zakresie zapobiegania pożarowi i jego zwalczania, w tym także postanowienia niniejszej Instrukcji oraz ściśle je przestrzegać.
- c) Dbać o właściwy stan zabezpieczenia pożarowego na swoim stanowisku pracy.
- d) Niezwłocznie zawiadomić przełożonego /Specjalistę PPOŻ o wszelkich zauważonych usterkach, brakach, które mogą być bezpośrednio lub pośrednio przyczyną pożaru.
- e) Brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, ewakuacji ludzi i mienia, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją.
- f) Uczestniczyć w szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- g) Obowiązkiem każdego pracownika w zakresie zwalczania pożarów i prowadzenia ewakuacji jest znajomość:
 - rozmieszczenia i zasad użycia sprzętu gaśniczego,
 - zasad prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia,
 - zasad alarmowania służb ratowniczych.
- h) Usuwanie na bieżąco stwierdzonych usterek i braków, które mogą być przyczyną powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub utrudnienia w prowadzeniu ewakuacji.
- i) Każdorazowo po zakończeniu pracy sprawdzić, czy w pomieszczeniach w których wykonują swoje obowiązki pracownicze nie zaistniały warunki sprzyjające powstaniu pożaru.
- j) Zwracać uwagę aby osoby przebywające na terenie kompleksu Pałacu Branickich stosowały się do wymogów w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- k) W razie powstania pożaru lub innego zagrożenia, stosować się do ustaleń zawartych w Instrukcji postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia i Instrukcji ewakuacyjnej.

3.8. Obowiązki pracowników innych firm wykonujących prace na terenie ECF.

Pracownik komórki organizacyjnej merytorycznie odpowiedzialny za nadzorowanie prowadzonych prac, ma obowiązek zapoznać osoby z innych firm i przedsiębiorstw, wykonujących prace w obiekcie lub na terenie ECF z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:

- a) Ogólnych zasad zachowania warunków bezpieczeństwa w tym czynności zabronionych w obiekcie. **VIII. ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU.**
- b) Sposobami wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo – jeżeli takie prace są przewidziane z uzyskaniem Zezwolenia na wykonywanie Prac pożarowo Niebezpiecznych Załącznik nr 3. Oraz Działem

IX. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.

O zamiarze prowadzenia takich prac powiadomić Specjalistę ds. PPOŻ.

- c) Podpisać Oświadczenia zgodnie z **Załącznikiem nr 8**. Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją, wykonawcy prac w obiektach i na terenie UMB, które mogą spowodować pożar lub inne miejscowe zagrożenie.

IV. ZAGROŻENIE POŻAROWE, PRZYCZYNY POWSTAWANIA I ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARÓW

Potencjalne przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów

Do najczęstszych przyczyn powstania pożarów, należy:

a) Niewłaściwy stan techniczny instalacji elektroenergetycznych:

- niewłaściwe wykonanie,
- przeciążenia poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
- braku bieżącej i okresowej konserwacji
- pozostawienie po pracy nie wyłączonych z pod napięcia odbiorników instalacji elektrycznej i stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających.

b) Powstałe w wyniku wad urządzeń grzewczych i wentylacyjnych:

- eksploatacja niesprawnych urządzeń,
- zły stan techniczny instalacji i urządzeń wentylacyjnych,
- ustawiania urządzeń grzewczych na podłożu palnym oraz zbyt blisko materiałów palnych,
- niezachowania wymaganych odległości urządzeń grzewczych i żarowych,
- niepoddawania urządzeń okresowym przeglądom i konserwacji.

c) Pożary od nie zgaszonych papierosów.

Nie zgaszone papierosy stanowią samoistne zasobniki ciepła, charakteryzujące się temperaturą żaru 230 - 770°C. Ciepło spalania całego papierosa wynosi około 3500 cal i jest emitowane przez około 12 minut. Najbardziej podatne na zapalenie od nieugaszonych papierosów są materiały o temperaturze samozapalenia niższej od temperatury żaru papierosa, a w szczególności:

- gazy i ciecze palne, pyły palne,
- papier i materiały drewnopochodne,
- tkaniny i materiały pochodzenia celulozowego.

**W kompleksie budynków ECF
obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu.**

d) Pożary powstałe z innych przyczyn:

- nie przestrzegany zakaz palenia tytoniu i używanie ognia otwartego,
- prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu bez właściwego zabezpieczenia i nadzoru oraz kontroli po ich zakończeniu.
- nieprzestrzegania przepisów i instrukcji przeciwpożarowych,
- niedbalstwa, podpalenia,
- braku właściwej konserwacji i przeglądów instalacji i urządzeń w budynku,
- przechowywanie w magazynach, korytarzach, niepotrzebnych materiałów palnych (papier, opakowania, elementy wyposażenia wnętrz) powodujących zwiększenie możliwości ich zapalenia,

Do najczęstszych przyczyn rozprzestrzeniania się pożarów, należy:

- użytkowanie palnych elementów budowlanych i wystroju wnętrz,
- brak odpowiedniego podziału na strefy pożarowe,
- brak odpowiedniej klasy odporności ogniowej elementów budowlanych, zamknięć otworów drzwiowych, szczelności przepustów kablowych,
- brak urządzeń oddymiających poszczególne kondygnacje i klatki schodowe,
- składowanie materiałów palnych w pobliżu urządzeń elektrycznych, mechanicznych, grzejnych,
- składowanie materiałów palnych pod ścianami budynku w pobliżu otworów okiennych,
- brak, zły stan techniczny lub niewłaściwe użycie gaśnic i hydrantów,
- późne zauważenie i powiadomienie straży pożarnej,
- brak środków alarmowych lub łączności ze strażą pożarną,
- nieznajomość zasad i sposobów postępowania podczas gaszenia pożaru,
- zastawienie dostępu do hydrantów przeciwpożarowych, podręcznego sprzętu gaśniczego, głównych wyłączników energii elektrycznej,
- brak możliwości odpowiedniego dojazdu do obiektu jednostkom straży pożarnej.

V. WARIANTY POŻARÓW, ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA I KIEROWANIE AKCJĄ

5.1. Warianty powstania pożaru oraz przewidywany czas wejścia do działań Straży Pożarnej

Realne zagrożenie osobom przebywającym w budynku może wystąpić podczas zdarzeń, które założono alternatywnie tj:

I wariant - pożar w pomieszczeniu biurowym, gospodarczym podczas godzin pracy z następstwem zadymienia dróg ewakuacyjnych.

Przewidywany czas wejścia do działań Straży Pożarnej od chwili powstania pożaru wyniesie [ok. 13 min.]

- *zauważenie pożaru przez pracownika, wykrycie przez System Sygnalizacji Pożaru – ok. 5 min.*
- *sprawdzenie, rozpoznanie zagrożenia, podjęcie działań gaśniczych przez pracowników - do. 1 min.*
- *alarm pożarowy - zgłoszenie do Straży Pożarnej, telefonicznie lub systemem monitoringu pożarowego - 1 min.*
- *przybycie samochodu z najbliższej Jednostki Straży Pożarnej - do 6 min.*

Obecność pracowników w czasie godzin pracy, pozwoli na szybkie zauważenie zjawisk pożaru i podjęcie skutecznych działań, likwidując pożar w zarodku lub ograniczając jego rozwój do czasu przybycia Straży Pożarnej.

II wariant - pożar w obiekcie - pomieszczeniu po godzinach pracy i w dniach wolnych.

Przewidywany czas wejścia do działań Straży Pożarnej od chwili powstania pożaru uzależniony będzie od czasu zauważenia pożaru lub wykryciu przez System Sygnalizacji Pożaru (SSP), szacunkowo może wynieść [ok. 20 min.]

- *rozwój zadymienia, powodującego uruchomienie SSP – 5 min.*
- *Sprawdzenie budynku po alarmie z SSP, przez portiera – do 6 min.*
- *Rozpoznanie sytuacji, rozmiarów zdarzenia i zagrożenia, podjęcie ewentualnych działań gaśniczych przez pracownika portierni - ok. 1 min.*
- *alarm pożarowy – wciśnięcie najbliższego ROP powoduje natychmiastowe wysłanie alarmu do Straży Pożarnej, przekazanie informacji telefonicznie do Straży Pożarnej o lokalizacji zagrożenia i jego rozmiarach - 1 min.*
- *przybycie samochodu z najbliższej Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Straży Pożarnej - do 6 min.*

III wariant - pożar przy budynku, sąsiednim budynku, pożar pojazdów na parkingu.

Przewidywany czas wejścia do działań Straży Pożarnej od chwili powstania pożaru uzależniony będzie od szybkości zauważenia pożaru i zgłoszenia do straży pożarnej.

Podręczny sprzęt gaśniczy z budynku może być użyty do gaszenia pożaru przy budynku (samochód, zgromadzone materiały palne, pomieszczenie z rozpuszczalnikami przy ścianie szczytowej od strony Collegium Universum). W przypadku nie opanowania sytuacji lub/i zauważenia pożaru, powiadomić Straż Pożarną.

IV wariant – inne zagrożenia w tym chuligańskie lub sabotażowe spowodowanie pożaru poprzez rozlanie i podpalenie płynu łatwopalnego, względnie rozpylenie – rozlanie substancji toksycznych, niebezpiecznych itp.

Przebieg zdarzenia i czas wejścia do działań sił Straży Pożarnej będzie uzależniony od czasu powstania zdarzenia, szybkości jego zauważenia i zaalarmowania służb ratowniczych. Prawdopodobne zdarzenia to:

- *Pożar samochodu zaparkowanego przy ścianie budynku.*
- *Kolizji i wypadków samochodów na drogach przebiegających wzdłuż budynku*

- Rozlanie, rozpylenie niebezpiecznej substancji w budynku lub przy wejściu do budynku.
- Podłożenie, pozostawienie ładunku wybuchowego.

W każdym z takich nieoczekiwanych zdarzeń może wystąpić panika wśród osób przebywających w budynku. Doprowadzi to do wystąpienia zagrożenia zdrowia a nawet życia w wypadku chaotycznej / niezorganizowanej próby opuszczenia zagrożonej przestrzeni.

Świadomość i realność wystąpienia takich zdarzeń (potwierdzona występowaniem w podobnych obiektach również na terenie Białegostoku) wskazuje na konieczność przygotowania pracowników do wariantowego działania i ewakuacji tak pod względem teoretycznym jak i praktycznym. **Osiągnięcie tego celu realizowane jest poprzez ćwiczenia praktyczne m.in. w ramach sprawdzenia warunków organizacji ewakuacji z uwzględnieniem różnych pór roku.**

Skrócenie czasu interwencji Straży Pożarnej uzależnione będzie od poziomu przygotowania pracowników ochrony i szybkości zauważenia pożaru oraz funkcjonowania sprawnego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego. Doskonalenie tego systemu oraz jego usprawnienia i modyfikacje, realizowane jest poprzez organizację i prowadzenie różnego rodzaju szkoleń i ćwiczeń wewnętrznych oraz przy współdziałaniu z Komendą Miejską PSP w Białymstoku.

Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru wynika z wielu zjawisk i warunków, a w szczególności:

- zatrucia się wydzielającymi się toksycznymi produktami spalania lub dymem,
- oparzenie ciała przez płomienie lub rozgrzane przedmioty,
- silnego zadymienia pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych,
- braku właściwego oznakowania dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- składowanie materiałów i przedmiotów na drogach ewakuacyjnych i przy wyjściach,
- użytkowanie palnych elementów wystroju dróg ewakuacyjnych,
- brak wydzielenia pożarowego klatek schodowych i ich oddymiania,
- przekroczeniu dopuszczalnych długości dojścia i przejścia ewakuacyjnego.

5.2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

W przypadku zaistnienia pożaru zawsze istnieje duże prawdopodobieństwo, że może się szybko rozprzestrzenić oraz wystąpi duże zadymienie, bezpośrednio zagrażające życiu i zdrowiu ludzi. Akcja gaśnicza prowadzona przez pracowników musi być podjęta niezwłocznie, gdy pożar znajduje się jeszcze w początkowej fazie (zarodku) i nie wystąpiły jeszcze warunki wysokiej temperatury i dużego zadymienia. Przeciętnie przyjmuje się, że jest to czas ok. 3 – 5 min. od powstania pożaru. Obowiązek podjęcia pierwszych działań ratowniczo-gaśniczych spoczywa na pracownikach/stałych użytkownikach obecnych w budynku. Wyposażenie budynków w gaśnice i hydranty oraz prowadzone szkolenia i ćwiczenia w ich użyciu, stwarzają realne możliwości likwidacji pożaru w początkowej jego fazie lub ograniczenie szybkości jego rozwoju do czasu przybycia Straży Pożarnej.

ALARMOWANIE I NATYCHMIASTOWE DZIAŁANIE

Każdy pracownik lub osoba stale korzystająca z obiektów i terenu Pałacu Branickich w przypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia, zobowiązana jest:

- 1) **Wszyć alarm** - natychmiast ostrzec osoby z najbliższego otoczenia; głosem POŻAR, PALI SIĘ!, osobiście, poprzez wyznaczonego łącznika lub telefonicznie.
- 2) Wciśnięcie przycisku ROP (Ręcznego Ostrzegacza Pożarowego)   powoduje automatyczne uruchomienie alarmu pożarowego.
- 3) W przypadku zadymienia klatki schodowej wcisnąć przycisk ODDYMIANIE
- 4) Jednocześnie podjąć próbę gaszenia pożaru używając gaśnic, hydrantów i odsuwanie materiałów palnych i zagrożonych pojazdów itp.;
- 5) Przystąpić do ewakuacji ludzi z obiektu, jeżeli pożaru nie udaje się opanować w ciągu pierwszych kilku minut, lub wystąpiły warunki do przeprowadzenia natychmiastowej ewakuacji – zagrożenie życia i zdrowia.
- 6) **Powiadomić** - przełożonego lub osobę go zastępującą, portiera, **Straż Pożarną - numer tel. 998 lub 112.**

➤ Powiadomić Specjalistę PPOŻ.

➤ Osobę z kierownictwa obiektu.

7) W razie potrzeby alarmować :

Pogotowie Ratunkowe	tel. 999	Policja	tel. 997
Pogotowie Energetyczne	tel. 991	Pogotowie Gazowe	tel. 992
Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne	tel. 994		

Podczas zgłoszenia telefonicznego do straży pożarnej należy podać:

- nazwę obiektu, adres, co się pali,
- konstrukcja budynku, wysokość,
- czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, a jeżeli tak to należy podać w przybliżeniu ilość osób zagrożonych,
- numer telefonu, z którego się dzwoni, swoje imię i nazwisko.

Po przekazaniu informacji dla dyspozytora Straży Pożarnej lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego - nie rozłączać się, aż do chwili usłyszenia - **przyjąłem**.

AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

- 1) Podczas akcji ratowniczo - gaśniczej obowiązuje zasada jednoosobowego kierowania działaniami. Dowódca oznakowany kamizelką ostrzegawczą (na wyposażeniu portierni).
- 2) **Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje kolejno:**
 - **Pracownik, który zauważył pożar**
 - **Osoba z kierownictwa obiektu**
 - **Osoba z kierownictwa uczelni / Inspektor PPOŻ**
 - **Portier po za godzinami pracy administracji**

- 3) Kierujący akcją powinien wysłać przed wjazd na teren obiektu pracownika, którego zadaniem będzie:
 - wprowadzenie jednostek straży pożarnej na teren ECF ze wskazaniem: kierunku dojazdu i miejsca zdarzenia oraz lokalizacji hydrantu pożarowego.
 - udzielić informacji na temat miejsca pożaru lub innego zagrożenia,
- 4) Przystąpić do ewakuacji zagrożonych ludzi z obiektu, ważnych dokumentów i urządzeń.
- 5) Gaszenie pożaru należy prowadzić od strony jego rozprzestrzeniania się w celu niedopuszczenia do jego rozwoju na dalsze pomieszczenia.
- 6) Po przybyciu jednostek straży pożarnej kierujący uprzednio akcją zobowiązany jest podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki oraz poinformować go o sytuacji pożarowej i wydanych poleceniach (poinformować o zagrożonych i ewakuowanych osobach, źródle pożaru, miejscach szczególnie niebezpiecznych i pomieszczeniach w których zgromadzono wartościowy sprzęt lub dokumenty.
- 7) Udostępnić: Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, przechowywaną na portierni.
- 8) Wszyscy pracownicy zobowiązani są podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
- 9) Każda osoba biorąca udział w akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności należy ratować zagrożone życie ludzi,
 - należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
 - z zasięgu ognia należy usunąć wszelkie materiały palne, cenne dokumenty, urządzenia i maszyny, pojazdy butle z gazem itp.,
 - nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem, ponieważ dopływ świeżego powietrza może spowodować gwałtowny rozwój pożaru.
- 10) Podczas likwidacji pożaru należy przestrzegać następujących zasad:
 - działania prowadzić planowo z zachowaniem zasady maksymalnego wykorzystania sił i środków będących w dyspozycji,
 - po ogłoszeniu alarmu, pracownicy udający się do miejsca powstania pożaru, zabierają ze sobą gaśnice.
 - działania prowadzić od strony rozszerzania się pożaru przez zamykanie drzwi i okien, a tym samym odcięcie dostępu powietrza podsycającego ogień,
 - tworzyć przerwy na drodze rozszerzania się pożaru przez usuwanie palnych przedmiotów z najbliższego otoczenia pożaru,
 - nie pozostawiać palących się lub nie dogaszonych przedmiotów, posuwać się dalej tylko wtedy, gdy ugasi się pożar w najbliższym otoczeniu,
 - ogień staramy się otoczyć ze wszystkich stron i wyprzeć na zewnątrz płomień lub tam, gdzie nie ma przedmiotów palnych,
 - przy prowadzeniu działań gaśniczych nie dopuszczać do brawury i lekceważenia bezpieczeństwa - odstępianie od powyższej zasady może uzasadniać działanie tylko w stanie wyższej konieczności, zawsze pamiętać o drodze odwrotu.
 - przed wejściem do pomieszczenia przygotować gaśnicę lub rozwinięty wąż z hydrantu, sprawdzić – jeżeli klamka jest gorąca, otwierać z użyciem materiału zapobiegającego oparzeniom, zablokować drzwi nogą i powoli uchylić drzwi,

jednocześnie chowając się za skrzydłem drzwi; sprawdzamy przy podłodze czy jesteśmy w stanie bezpiecznie podjąć działania gaśnicze w pomieszczeniu, jeżeli nie to zamykamy drzwi, a dalsze działania powinna prowadzić Straż Pożarna.

- w atmosferze dymu poruszać się w pozycji pochylonej a nawet na czworakach, pamiętając o tym, że najwięcej czystego powietrza znajduje się przy podłodze,
- w czasie trwania pożaru nie wolno wpuszczać terenu, bez zezwolenia Dowodzącego akcją,

Jeśli pożar uniemożliwia nam wyjście z pomieszczenia, w którym się znajdujemy należy stosować się do następujących zasad:

- zamknąć drzwi, uszczelnić je materiałem, który ograniczy przedostawanie się dymu do pomieszczenia (ubranie, koc, ręcznik, itp.), jeśli jest to możliwe, materiał uszczelniający powinien być zmoczony,
- wzywać pomocy przez telefon lub przez otwarte okno.

Uwaga: jeśli drzwi do pomieszczenia nie zostaną zamknięte i zostanie otwarte okno - wystąpi przeciąg, powodujący przedostanie się dymu do tego pomieszczenia, który uniemożliwi lub utrudni wydostanie się z niego.

Człowiek na którym pali się ubranie najczęściej będzie biegł, uciekał.

Jeśli zdarzy się, że jesteśmy świadkiem takiego zdarzenia, bezwzględnie przewrócić twarzą ziemi. Zabezpieczymy w ten sposób przed bardzo groźnym wchłonięciem ognia do płuc i poparzeniem dróg oddechowych. Płonącą odzież najlepiej ugasić przykrywając ją kocem gaśniczym lub jakimkolwiek kocem lub innym, dużym i grubym kawałkiem materiału. W ostateczności można ugasić palącą się odzież wodą. Nakrywając człowieka na którym pali się odzież, należy koc lub inny materiał kłaść "od siebie", przydeptyując jej brzeg.

Taki sposób nakrywania zabezpieczy przed oparzeniami osobę gaszącą. Następnie spod materiału usunąć powietrze (dociskając płachtę do ratowanego lub go w nią zawijając). Jeśli dysponujemy tylko kurtką, odzież na poszkodowanym należy gasić tłumiąc ogień i przesuwać kurtkę (bez podnoszenia) od głowy w kierunku nóg.

PO ZAKOŃCZENIU AKCJI:

- 1) Pracownicy lub osoby postronne, które pierwsze zauważyły pożar, zobowiązane są po zakończeniu działań ratowniczo-gaśniczych, zgłosić się do dowódcy akcji, celem przekazania informacji, przydatnych w ustaleniu przyczyn powstania zagrożenia.
- 2) Skontrolować miejsce pożaru, sprawdzając czy nie pozostały zarzewia, iskry, nie schłodzone miejsca (sprawdzić szczeliny, szpary, miejsce ukryte itp.).
- 3) Skontrolować miejsca i pomieszczenia sąsiadujące z miejscem pożaru, również na innych kondygnacjach, poziomach oraz usunąć, zabezpieczyć elementy stwarzające zagrożenie.
- 4) Sprawdzić czy instalacje urządzenia (technologiczne, elektryczne, wodociągowe, itp.) mogą być użytkowane i w jakim zakresie.
- 5) Zapewnić dozór pogorzelniska w celu niedopuszczenia do powtórnego zapalenia/odnowienia się pożaru - kontrola stała lub okresowa przez 24 godziny – osobę lub grupę osób wyznacza dowódca akcji.
- 6) Uporządkować pomieszczenia-miejsca w którym wystąpiło zdarzenie.

- 7) Odtworzyć-uzupełnić zużyte gaśnice, oczyścić i wysuszyć lub wymienić węże hydrantowe.

Wyciąg z niniejszych zasad postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia w formie „Instrukcji postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia” stanowi załącznik nr 1 do Instrukcji, który należy umieścić w widocznych miejscach.

5.3. Kierowanie akcją ratowniczo – gaśniczą i obowiązki Dowódcy akcji UMB

Podczas akcji ratowniczo - gaśniczej obowiązuje zasada jednoosobowego kierowania działaniami. Wszyscy pracownicy i osoby przebywające w budynku zobowiązani są podporządkować się poleceniom Dowódcy akcji.

- 1) **Kierujący akcją powinien w działaniach zachowuje spokój i zdecydowanie oraz:**
 - a) **Wyznacza kierownika i grupę osób odpowiedzialnych za gaszenie pożaru**, którzy niezwłocznie przystępują do likwidacji pożaru przy pomocy gaśnic i hydrantów znajdujących się w najbliższym otoczeniu.
 - b) **Współdziała z Koordynatorami Ewakuacji – kierownicy komórek organizacyjnych ora prowadzących zajęcia ze studentami**, którzy po sprawdzeniu obecności w wyznaczonym miejscu ewakuacji, sporządzają „Protokoły ewakuacji” i informują Dowódcę akcji o jego wynikach.
 - c) Zaalarmować lub polecić powiadomienie straży pożarnej lub innej służby ratowniczej w przypadku wystąpienia innych zagrożeń.
 - d) Zobowiązać pracownika portierni lub innego pracownika do wprowadzenia jednostek straży pożarnej na miejsce pożaru i udzielenie informacji o : lokalizacji hydrantów pożarowych, wejściach do budynku.
- 2) Dowódca ma prawo angażować do działań pomocniczych osoby przebywające na miejscu zdarzenia wydając im polecenia, które są decyzjami do natychmiastowego wykonania.
- 3) Przekazać informacje Dowódcy przybyłej jednostki Straży Pożarnej o rodzaju i wielkości zagrożenia ludzi i mienia, podjętych i realizowanych zadaniach, przekazanie planu sytuacyjnego obiektu oraz współpraca i wspomaganie działań tego Dowódcy do czasu zakończenia akcji.
- 4) Po zakończeniu akcji brać udział we wstępnym ustaleniu przyczyn i skutków pożaru lub innego zagrożenia.
- 5) Wyznaczyć osoby do dozorowania miejsca prowadzonych działań.

5.4. Zabezpieczenie pogorzeliska

Zorganizowanie dozoru (obserwacji):

- właściciel /zarządca/ użytkownik budynku lub wyznaczony pracownik, po ugaszeniu pożaru zobowiązany jest do zapewnienia w ciągu 24 godzin stałego lub dorywczego kontrolowania, szczególnie pomieszczeń, miejsc rzadziej użytkowanych,

- taki dozór wykluczy ewentualny nawrót pożaru, co może nastąpić w przypadku nie dość dokładnego wykonywania czynności dozorowych.

Przeprowadzenia dokładnej kontroli miejsca pożaru:

- sprawdzenia czy wszystko dokładnie zostało ugaszone, czy nie pozostało zarzewie iskry,
- zbadania wszelkiego rodzaju szczelin, szpar, miejsc ukrytych itp.,
- skontrolowania sąsiadujących z miejscem pożaru pomieszczeń, zarówno w pionie jak i w poziomie,
- usunięcie lub zabezpieczenie wszelkich elementów konstrukcyjnych grożących zawaleniem, przewróceniem lub urwaniem się,
- kontrolować urządzeń i instalacji: instalacji elektrycznych, gazowych, wodociągowych i itp.,
- sprawdzić czy urządzenia i instalacje mogą nadal być użytkowane i w jakim zakresie, ewentualnie zorganizować naprawę przed włączeniem do eksploatacji.

Uzupełnienie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic:

- po każdym pożarze niezwłocznie przystąpić do uzupełnienia sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, a uszkodzony nie dający się naprawić lub wymienić,
- zużyte gaśnice przekazać do naładowania lub wymienić.

5.5. Postępowanie w przypadku przesyłki mogącej zawierać niebezpieczną substancję

W przypadku otrzymania przesyłek w postaci „listów” lub „paczek” zawierających podejrzaną substancję, należy:

1. Nie wstrząsać i nie próbować opróżnić podejrzanych „listów”.
2. Umieścić „list” w plastikowej kopercie lub innym opakowaniu podobnego typu w celu zabezpieczenia przed uwolnieniem się zawartości.
3. Jeżeli w pobliżu nie ma żadnego opakowania należy przykryć „list” czymkolwiek (papierem, ubraniem, folią) nie ruszać przykrycia.
4. Opuścić pomieszczenie, zamknąć na klucz drzwi do pokoju i oznaczyć (taśmą, sznurkiem, lub innym podobnym materiałem) strefę podejrzaną o skażenie, wyraźnie opisać tabliczką „zakaz zbliżania się i pobytu w oznakowanej strefie”, w której znajduje się podejrzany „list”. Do zagrożonej strefy i pokoju nie wolno wchodzić.
5. Umyć ręce wodą z mydłem.
6. Powiadomić o zagrożeniu wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu i przełożonego.
7. Przekazać przybyłym na miejsce: Policji i przedstawicielowi Inspekcji Sanitarnej, listę wszystkich osób, które mogły mieć kontakt z przesyłką.

W przypadku, gdy przesyłka została otwarta i stwierdzono, że zawiera podejrzaną substancję w formie stałej lub płynnej, należy:

8. Rozsypanej substancji nie wachać, nie zdmuchiwać, nie zgarniać.
9. Wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna.
10. Umieścić podejrzaną przesyłkę w plastikowej torbie (szczelnie zamknąć) lub innym szczelnym pojemniku i pozostawić ją na miejscu.

11. Jeżeli nie ma pod ręką plastikowej torby lub pojemnika, przykryć przesyłkę czymkolwiek np.: ubraniami, papierem i nie odkrywać;
12. Nie opuszczać pomieszczenia i zamknąć drzwi, uniemożliwić dostęp innym osobom.
13. Dokładnie umyć ręce, o ile w pomieszczeniu istnieje taka możliwość. Unikać kontaktu rąk z twarzą.
14. Powiadomić o zagrożeniu wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu oraz przełożonego.
15. Pozostać na miejscu zdarzenia do momentu przybycia specjalistycznych służb ratowniczych tj.: Straży Pożarnej, Policji, Inspekcji Sanitarnej.
16. W oczekiwaniu na przyjazd służb ratowniczych należy
 - a) strefę podejrzaną o skażenie, wyraźnie oznakować i uniemożliwić wejście innym osobom; zamknąć na poszczególnych kondygnacjach budynku przejścia prowadzące do miejsca zagrożenia
 - b) zamknąć wejście do obiektu nie wpuszczając osób z zewnątrz oraz nie wypuszczać osób znajdujących się w obiekcie,
 - c) osoby które miały kontakt z substancją pozostają w wyznaczonej strefie do czasu przybycia straży pożarnej.
 - d) ustalić sposób otrzymania przesyłki, sporządzić wykaz osób które miały kontakt z przesyłką i były obecne w chwili otrzymania przesyłki.
 - e) Po przybyciu Policji, Straży Pożarnej i Służb Sanitarnych należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń i przekazać sporządzony wykaz osób.

5.6. Postępowanie przy zagrożeniu aktywny strzelec

Aktywny Strzelec to osoba, która działając aktywnie ma na celu zabicie możliwie największej liczby ludzi. Aktywny Strzelec najczęściej działa przy użyciu broni palnej i nie istnieje schemat lub metoda, którą kieruje się w wyborze ofiar. Tego typu sytuacje są nieprzewidywalne i rozwijają się niesamowicie szybko. Z reguły natychmiastowa reakcja ze strony sił porządkowych jest konieczna, żeby zatrzymać atak i ograniczyć ofiary.

Ponieważ sytuacja Aktywnego Strzelca najczęściej dobiega końca w przeciągu 10 – 15 minut, zanim siły porządkowe zdążą przybyć na miejsce zdarzenia i odpowiedzieć, każdy indywidualnie powinien być przygotowany psychicznie i fizycznie do radzenia sobie w tak stresogennym środowisku.

W sytuacji Aktywnego Strzelca należy pamiętać, że napastnicy nie negocjują, a jedynie starają się zabić możliwie największą liczbę osób cywilnych w możliwie najkrótszym czasie, żeby zyskać rozgłos, na którym im zależy. Aktywni strzelcy z reguły nie zwlekają i nie czekają na przyjazd sił porządkowych, żeby podjąć walkę.

Najczęściej kiedy aktywny strzelec znajduje się w sytuacji, gdzie konfrontacja z reagującymi siłami bezpieczeństwa jest nieunikniona, popełnia on samobójstwo. Natomiast kiedy cywile – nawet nieuzbrojeni – nie mają już innego wyjścia i absolutnie zmuszeni są by stawić opór, aktywny strzelec nie jest w stanie poradzić sobie z sytuacją – traci inicjatywę, jego atak załamuje się, najczęściej prowadząc natychmiastowego do rozwiązania.

Wtargnięcie napastnika z bronią, groźba pozbawienia życia / strzelanie bez ostrzeżenia

TAKTYKA 1	Bądź czujny, obserwuj otoczenie, znaj zasady i drogi ewakuacji
TAKTYKA 2	Uciekaj, jeżeli to możliwe. Ostrzegaj innych
TAKTYKA 3	Ukrywaj się, udziel pomocy rannym
TAKTYKA 4	Jeżeli zawiodą trzy poprzednie – Walcz lub błagaj o litość

5.7. Postępowanie przy zagrożeniu bombowym

INFORMACJA TELEFONICZNA O PODŁOŻENIU URZĄDZENIA WYBUCHOWEGO

- 1) Zachowaj spokój i nie rozłączaj się.
- 2) Jeżeli to możliwe, zasygnalizuj innym osobom, aby przysłuchiwali się rozmowie i z drugiego telefonu zgłosili Policji informację o podłożeniu urządzenia wybuchowego jeszcze w trakcie trwania rozmowy.
- 3) Powiadom PRZEŁOŻONEGO, który ma obowiązek przekazania informacji kierownictwu UMB
- 4) Jeżeli aparat telefoniczny identyfikuje numer dzwoniącego, zanotuj ten numer albo symbole, które się pojawiły na wyświetlaczu.
- 5) Zapisz dokładnie słowa informacji
- 6) Utrzymuj dzwoniącego jak najdłużej na linii; użyj Formularza rozmowy ze zgłaszającym podłożenie urządzenia wybuchowego, który pomoże Ci zebrać jak największą liczbę informacji.
- 7) Jeżeli to możliwe, nagraj rozmowę.
- 8) Bądź dostępny i gotowy do przekazania szczegółowych informacji dotyczących rozmowy służbom przybyłym na miejsce.

PRZEKAZANA OSOBIŚCIE O PODŁOŻENIU URZĄDZENIA WYBUCHOWEGO

- 1) Jeśli osoba przekazująca informację odejdzie zanotuj, w którym kierunku się udała,
- 2) Powiadom PRZEŁOŻONEGO, który ma obowiązek przekazania informacji kierownictwu UMB
- 3) Zapisz przekazaną informację dokładnie w ten sam sposób, w jaki została wyartykułowana,
- 4) Zanotuj rysopis osoby, która przekazała informację:
 - imię, nazwisko, pseudonim – jeśli są znane,
 - płeć, wiek, sylwetka (waga/wzrost),
 - włosy i kolor oczu, rasa, typ/kolor ubrania,
 - głos (głośny, głęboki, z akcentem, itp.), znaki szczególne.

PRZEKAZANA POCZTA

- 1) Zapisz wiadomość lub pozostaw wiadomość otwartą na komputerze,
- 2) Zawiadom: przełożonego, tel.
- 3) Utrwal informację, np. wydrukuj, sfotografuj albo skopiuj wiadomość i jej temat,
- 4) Zanotuj datę i czas odebrania wiadomości.
- 5) **POZOSTAW WIADOMOŚĆ OTWARTĄ NA KOMPUTERZE, a jeżeli możesz, to: UTRWAL INFORMACJĘ!!! np. WYDRUKUJ, SFOTOGRAFUJ ALBO SKOPIUJ WIADOMOŚĆ I JEJ TREŚĆ**
ZANOTUJ DATĘ I CZAS ODEBRANIA WIADOMOŚCI

VI. EWAKUACJA LUDZI Z BUDYNKU, ORAZ SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI

6.1. Ewakuacja ludzi z budynku

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE I ORGANIZACYJNE

- a) Uprawnionymi do podjęcia decyzji o ewakuacji przed przybyciem służb ratowniczych są: Dziekan Wydziału Farmaceutycznego a w przypadku jego nieobecności osoba zastępująca. Kierownik komórki organizacyjnej na terenie której powstało zagrożenie. Po godzinach pracy administracji-portier.
- b) Administrator obiektu lub portier podczas ewakuacji pełnią funkcję Koordynatora Ewakuacji oznakowany kamizelką ostrzegawczą.
- c) Za ewakuację ludzi z budynku odpowiadają kierownicy komórek organizacyjnych oraz osoby prowadzące zajęcia w aulach i salach wykładowych, którzy wychodząc z budynku pobierają z portierni „Protokół Ewakuacji” i po jego wypełnieniu przekazują go Koordynatorowi Ewakuacji (KE).
- d) Stałym miejscem zbiórki ewakuowanych jest parking przed budynkiem ECF lub inne wyznaczone przez KE.
- e) O zdarzeniu powodującym przeprowadzenie ewakuacji należy powiadomić **Straż Pożarną tel. 998 /112** bezpośrednio lub poprzez portiera tel. 518-526-698: Specjalistę ds. PPOŻ. (85) 748-54-40 i Kanclerza (85) 748-54-14.

II. OGŁASZANIE ALARMU EWAKUACYJNEGO

Sygnałem alarmowym do ewakuacji z budynku jest Alarm dźwiękowy sygnalizatorów, rozmieszczonych na każdej kondygnacji budynku, uruchamiany po:

- a) wykryciu dymu przez czujkę Systemu Sygnalizacji Pożaru.
- b) lub wciśnięciu przycisku ROP

III. WARUNKI ZARZĄDZENIA EWAKUACJI

- a) Rozprzestrzeniający się pożar, którego nie udało się ugasić podręcznym sprzętem gaśniczym.
- b) Pożar, który powstał w pobliżu klatki schodowej i w wyniku dalszego jego rozwoju może uniemożliwić ewakuację.
- c) Pożar w pomieszczeniach, w których są stosowane, przechowywane substancje łatwopalne, niebezpieczne.
- d) Każde inne niż pożar zdarzenie stanowiące zagrożenie zdrowia i życia ludzi oraz konstrukcji budynku:
 - podłożenie ładunku wybuchowego, atak terrorystyczny,
 - emisja, rozlanie lub rozpylenie substancji toksycznych,
 - naruszenie konstrukcji budynku w wyniku: wybuchu, tąpnięcia, silnego wiatru itp.

IV. ZASADY PROWADZENIA EWAKUACJI - Po usłyszeniu alarmu

- e) Natychmiast opuścić pomieszczenie / kondygnację, zabierając ze sobą przedmioty osobiste, zamykając okna i drzwi - klucz pozostawić w zamku. Sprawdzić czy w sąsiednich pomieszczeniach wiedzą o ewakuacji i oznakowanymi drogami wyjść z budynku w wyznaczone miejsce ewakuacji.
- f) Po wyjściu z budynku w miejscu ewakuacji, należy ustawiać się, zgodnie z miejscem pracy tj. kondygnacjami oraz komórkami organizacyjnymi w celu szybkiego sprawdzenia czy wszyscy opuścili budynek.
- g) Kierownicy komórek organizacyjnych, wykładowcy prowadzący zajęcia ze studentami, wypełniają „PROTOKOŁÓW EWAKUACJI” i przekazują je Koordynatorowi Ewakuacji (portier lub administrator obiektu).
- h) Koordynator Ewakuacji, po sporządzeniu zbiorczego Protokołu Ewakuacji, przekazuje go Kierującemu akcją: Osobie z Kierownictwa UMB jeżeli ewakuacja zostanie przeprowadzona do czasu przybycia straży pożarnej lub Dowódcy Straży Pożarnej.
- i) W przypadku pozostania osób w strefie zagrożenia natychmiast powiadomić dowódcę straży pożarnej.
- j) Ludzi odciętych od wyjścia i znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i zawiadomić straż pożarną o miejscu ich przebywania.
- k) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych poruszać się w pozycji pochylonej, wzdłuż ścian trzymając głowę jak najniżej, usta i nos należy zasłonić wilgotnym, ubraniem lub innym materiałem.
- l) Osoby, które uległy panice przywołać do porządku, wyprowadzić po za rejon zagrożenia i udzielić pomocy.
- m) Do czasu usunięcia zagrożenia nie wolno opuszczać miejsca ewakuacji oraz wchodzić do budynku. Decyzję w tym zakresie podejmuje Kierujący akcją.
- n) W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia należy podjąć działania w celu likwidacji lub ograniczenia niebezpieczeństwa - nawet bez porozumienia z przełożonym – na miarę wiedzy i dostępnych środków technicznych.

Zasady szczególne ewakuacji osób z pomieszczeń, kondygnacji i obiektu

- 1) W przypadku nie zadziałania systemu alarmowego, alarm ewakuacyjny przekazać głosem, telefonicznie lub poprzez wskazane osoby.
- 2) Po otrzymaniu informacji o ewakuacji, osoba odpowiedzialna wskazuje osoby z najbliższego otoczenia, które ogłaszają ewakuację na wszystkich kondygnacjach w budynku.
- 3) **Za sprawdzenie czy wszyscy opuścili daną kondygnację, odpowiadają kierownicy komórek organizacyjnych a w przypadku nieobecności, osoby zastępujące.**
- 4) Po usłyszeniu komunikatu o EWAKUACJI (syrena alarmowa, polecenie ustne)
 - a). Przerwać natychmiast wykonywana pracę.
 - b). Zabrać ze sobą przedmioty osobiste i listy obecności.
 - c). Opuszczając pomieszczenie, zamknąć okna i drzwi, upewnić się czy osoby w sąsiednich pomieszczeniach, WC, technicznych, wiedzą o ewakuacji.

- d). Opuszczając pokój, zamknąć drzwi na klucz pozostawiając klucz w zamku - celem ewentualnego sprawdzenia pokoi podczas prowadzenia akcji.
 - e). Kierować się do wyjść w wyznaczone i oznakowane miejsce ewakuacji, teren parkingu lub inne wskazane przez Koordynatora Ewakuacji
 - f). Korzystać z wyjść ewakuacyjnych znajdujących się najbliżej.
 - g). Wykonywać polecenia kierującego ewakuacją, które są poleceniami służbowymi.
- 5) W przypadku złych warunkach atmosferycznych, po sprawdzeniu obecności ewakuowanych i uzyskaniu zgody kierującego akcją, ewakuowanych skierować do bezpiecznego budynku.**
- 6) Należy przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń i jeżeli znajdują się one w strefie zagrożenia – czynność tą wykonują strażacy.
 - 7) W czasie ewakuacji Koordynator Ewakuacji powinien: przebywać w pobliżu wyjścia głównego z budynku aby zapobiec wchodzeniu ludzi z zewnątrz, oraz wyznaczyć osoby do zabezpieczenia innych wejść do budynku.
 - 8) Ludzi odciętych od wyjścia a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła tego zagrożenia (pożaru), pomieszczenie zabezpieczyć przed zadymieniem, powiadomić Straż Pożarną o miejscu przebywania i oczekiwać na interwencję Straży Pożarnej.
 - 9) Przy silnym zadymieniu poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji w pozycji pochylonej (przy podłodze jest najwięcej tlenu), usta nos należy w miarę możliwości zasłonić ubraniem lub materiałem zamoczonym w wodzie.
 - 10) Osoby, które uległy panice przywołać do porządku lub wyprowadzić po za rejon zagrożenia i udzielić pomocy.

6.2. Sprawdzanie organizacji warunków ewakuacji

Obowiązek praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji, wynikają z § 17 rozporządzenia MSW i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [2], zgodnie z którym, właściciel lub zarządca obiektu:

- Zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji
- **W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.**
- O terminie oraz przeprowadzenia działań, powiadomić Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, nie później niż 1 tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Z przeprowadzonej ewakuacji sporządza się Protokół ze sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji. Załącznik nr 6.

VII. ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU

W budynkach i pomieszczeniach uczelni zabronione jest wykonywanie jakichkolwiek czynności mogących spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1) Używanie ognia otwartego, palenie tytoniu w miejscach do tego nie przeznaczonych.
- 2) Wrzucanie niedopałków papierosów lub zapalek do koszy na śmieci.
- 3) Przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury powyżej 100 °C oraz od przewodów uziemiających i przewodów instalacji odgromowej.
- 4) Użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
- 5) Stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostały umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki.
- 6) Instalowanie osprzętu elektrycznego bezpośrednio na podłożu palnym.
- 7) Eksploatacji niesprawnych technicznie instalacji i urządzeń elektrycznych.
- 8) Składowanie materiałów lub przedmiotów na drogach ewakuacyjnych.
- 9) Eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych niezgodnie z ich przeznaczeniem, wskazaniami producenta lub instrukcją technologiczno – ruchową.
- 10) Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie.
- 11) Pozostawiania po zakończeniu pracy nie wyłączonych maszyn i urządzeń elektrycznych nie pracujących w ruchu ciągłym.
- 12) Zakładania prowizorycznych instalacji elektrycznych oraz dokonywania napraw instalacji i urządzeń przez osoby do tego nieuprawnione.
- 13) Używania sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z prowadzeniem akcji ratowniczo – gaśniczej lub szkoleniem.
- 14) Uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych (hydranty, podręczny sprzęt gaśniczy, itp.), wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.
- 15) Zastawiania lub ograniczania możliwości dojazdu do budynku Uczelni i urządzeń przeciwpożarowych z nią związanych.
- 16) Parkowania samochodów pod bramami i ścianami budynku – dozwolony tylko czasowy postój na czas rozładunku – załadunku towarów lub z innych uzasadnionych przyczyn.
- 17) Obsługi urządzeń elektrycznych, których stan techniczny może spowodować pożar.
- 18) Instalowanie prowizorycznych instalacji elektrycznych.
- 19) Wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo bez specjalnego zezwolenia i nadzoru.
- 20) Samodzielnego wykonywania prac po godzinach pracy bez zgody bezpośredniego przełożonego.

- 21) Używania uszkodzonych urządzeń ogrzewczych i urządzeń elektrycznych, bądź ustawionych bezpośrednio na palnym podłożu z wyjątkiem urządzeń wyposażonych w sprawne zabezpieczenia, gwarantowane przez producenta.
- 22) Przechowywanie w biurkach, szafkach odzieżowych lub na stanowiskach pracy materiałów niebezpiecznych pożarowo lub wybuchowo.
- 23) Używania sprzętu gaśniczego do jakichkolwiek prac nie związanych z akcją gaśniczą lub szkoleniem przeciwpożarowym.
- 24) Zabierania ze sobą klucza od pomieszczenia w przypadku ogłoszenia ewakuacji - klucz należy pozostawić w zamku.
- 25) Zamykania na klucz drzwi wyposażonych w zamek elektromagnetyczny włączony do kontroli systemu wejść.
- 26) Blokowania drzwi ewakuacyjnych wyposażonych w samozamykacze.
- 27) Zastawiania wyjść, drzwi, korytarzy i klatek schodowych oraz ograniczanie szerokości przejść na ciągach komunikacyjno-ewakuacyjnych.
- 28) Zastawiania dojścia do tablic rozdzielczych i wyłączników prądu elektrycznego, oraz podręcznego sprzętu gaśniczego i hydrantów.
- 29) Gromadzenia w pomieszczeniach, palnych odpadów i opakowań a na odpady i śmieci przewidzieć hermetycznie zamykany pojemnik z materiałów niepalnych.
- 30) Materiały niebezpieczne pożarowo znajdujące się wewnątrz budynku powinny być używane i przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru.
- 31) **Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów pożarowo niebezpiecznych należy przestrzegać następujących zasad:**
 - a). Materiały powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub na skutek wzajemnego oddziaływania.
 - b). Ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C (alkohol, benzyna, rozpuszczalniki) należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia. Opakowania szklane powinny być zabezpieczone przed stłuczeniem.
 - c). W budynku uczelni nie należy przechowywać materiałów pożarowo niebezpiecznych w pomieszczeniach piwnicznych, poddaszach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych.
 - d). Dopuszcza się przechowywanie w jednej strefie pożarowej do 10 litrów cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21 °C albo 50 l itrów cieczy o temperaturze zapłonu 21 – 55°C.
 - e). Przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C należy zapewnić skuteczną wentylację.

VIII. OKREŚLENIE WYPOSAŻENIA W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOPOŻAROWE I GAŚNICE. RAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM

Przeeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku, zgodnie z § 3 pkt. 1.2.b). Rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony ppoż budynków... [2]

Zestawienie urządzeń i instalacji oraz czasokresy ich przeglądów

Lp.	Rodzaj urządzenia - instalacji	Czasokres i sposób przeglądu, badania.
	<i>1.</i>	<i>2.</i>
1.	Przeciwpożarowe wyłączniki prądu	1 x w roku. Kontrola zadziałania wyłącznika, potwierdzona protokołem.
2.	Hydranty zewnętrzne.	1 x w roku. Badanie parametrów wydajności i ciśnienia hydrantu. Urządzeniem posiadającym aktualne świadectwo legalizacji i dopuszczenie do stosowania w ochronie przeciwpożarowej.
3.	Hydranty wewnętrzne	1 x w roku. <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna dla hydrantu 52 - 2,5 dm³/s, natomiast 25 – 1,0 dm³/s. • Ciśnienie na zaworze hydrantowym hydrantu nie niższe niż 0,2 MPa. Zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych
4.	Węże do hydrantów wewnętrznych	1 x 5 lat. Poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą
5.	Gaśnice	1 x w roku. Każda gaśnica powinna posiadać kontrolkę z terminem przeprowadzenia przeglądu oraz terminem następnej kontroli z podpisem konserwatora.
6.	Oświetlenie awaryjne, ewakuacyjne.	1 x w roku. Pomiar natężenia oświetlenia oraz załączania się lamp oświetlenia ewakuacyjnego po wyłączeniu napięcia.
7.	Instalacja elektryczna. o napięciu 230V/400V	1 x 5 lat - zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane
8.	Instalacja odgromowa	1 x 5 lat - zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane
9.	Przewody kominowe (dymowe, spalinowe i wentylacyjne)	1 x w roku - zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1) p.pkt c) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane
10.	Maszyny, urządzenia, aparatura.	Utrzymywać w czystości i sprawności technicznej zgodnie z Instrukcjami obsługi i DTR producenta lub sprzedawcy.

IX. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Przez prace niebezpieczne pod względem pożarowym — należy rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac pożarowo niebezpiecznych zalicza się między innymi:

- a) Wykonywanie wszelkich prac remontowych, naprawczych z użyciem ognia otwartego lub przy pomocy szlifierki elektrycznej w pomieszczeniach budynku lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.
- b) Wykonywanie wszelkich prac spawalniczych w pomieszczeniach zakładu;
- c) Prace wymagające użycia ognia otwartego, np. do rozgrzewania substancji bitumicznych lub użycia klejów o właściwościach pożarowo niebezpiecznych,
- d) Prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali.
- e) Prace malarsko – lakiernicze i impregnacyjne wykonywane przy użyciu wyrobów i materiałów łatwopalnych,

9.1. Zasady ogólne

- 1) Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione lub posiadające odpowiednie kwalifikacje.
- 2) W przypadku zamiaru prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych wymagana jest poprzedzająca je procedura, a mianowicie:
 - a) **Zamiar podjęcia prac pożarowo niebezpiecznych należy uzgodnić z osobą prowadzącą sprawę ochrony przeciwpożarowej; Działem Konserwacji i Eksploatacji oraz kierownikiem komórki organizacyjnej, na terenie której prace te będą przeprowadzane.**
 - b) Po zgłoszeniu realizacji tych prac, osoba prowadząca sprawę p.poż. dokonuje:
 - stanu oceny bezpieczeństwa pożarowego w miejscu przewidywanych prac,
 - oceny poziom zagrożenia pożarowego (wybuchowego),
- 3) Po dokonaniu powyższej oceny osoba prowadząca sprawę ochrony p.poż. ustala zakres przedsięwzięć organizacyjno – technicznych mających na celu niedopuszczenie do powstania lub rozprzestrzeniania się pożaru w wyniku prowadzenia prac oraz zasady i sposób wykonywania dozoru i kontroli po ich zakończeniu.
- 4) Ustalenie niezbędnych warunków przygotowania, prowadzenia, dozoru i kontroli po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych określa się na druku „**Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo**” – Załącznik nr 3.
- 5) **Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić po podpisaniu Zezwolenia przez: wykonawcę prac, osobę nadzorującą i pracownika PPOŻ oraz zatwierdzeniu przez Kierownika DKiE.**

- 6) Po zakończeniu prac spawalniczych należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących materiałów, czy nie występują oznaki pożaru, czy sprzęt spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należy go zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych.
- 7) **W pomieszczeniach, w których występują materiały palne taką kontrolę należy przeprowadzić po upływie 1, 2, 4 i 8 godzin licząc od momentu zakończenia prac.**
- 8) Częstotliwość kontroli oraz wykaz osób odpowiedzialnych ustala się w zezwoleniu na prowadzenie prac z obowiązkiem ich pisemnego potwierdzenia na druku stanowiącym załącznik do Zezwolenia na prowadzenie prac.
- 9) **Całkowitą odpowiedzialność za zabezpieczenie pod względem pożarowym prowadzonych prac, ponosi wykonawca tych prac.**
- 10) **Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym,** powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia bez umownego, w oddzielnym oświadczeniu, a fakt przyjęcia do wiadomości przez wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem.
- 11) Na każdym etapie prac pracownik prowadzący sprawy PPOŻ i BHP, kierownik DKiE mają prawo do kontroli ich przebiegu w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa obiektu i przerwania ich po stwierdzeniu nieprawidłowości zagrażających powstanie pożaru.
- 12) Po zakończeniu prac, całość dokumentacji przechowuje komórka PPOŻ.

9.2. Zasady zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo

- 1) Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- 2) Wymagania, o których mowa powyżej ustalane są, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.
- 3) Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:
 - a) Ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
 - b) Ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c) Wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
 - d) Zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
 - e) Zapoznać osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
- 4) Przy przeprowadzaniu prac spawalniczych w pomieszczeniach obowiązuje stały dozór miejsca prowadzonych prac oraz pomieszczeń sąsiadujących.

- 5) Prace niebezpieczne pożarowo przeprowadzone w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów mogą być prowadzone wyłącznie, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 6) W miejscu wykonywania prac winien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru.
- 7) Wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nich instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.
- 8) Po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsca, w którym prace były wykonywane oraz rejon przyległe.
- 9) Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
- 10) Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np. spawanie, cięcie mechaniczne, lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegających w szczególności na:
 - a) Klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych.
 - b) Szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych.
 - c) Zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych.
 - d) Montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
- 11) Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - a) Oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich materiałów i zanieczyszczeń.
 - b) Odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych.
 - c) Zabezpieczeniu przed zapaleniem materiałów palnych występujących w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementów konstrukcji budynku i znajdujących się w nich instalacji technicznych, w szczególności przed działaniem np.: odprysków spawalniczych. Materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe należy osłonić ich np.: arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kurtynami oddzielen prac niebezpiecznych pożarowo.
 - d) Sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
 - e) Uszczelnieniu, materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu.

- f) Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi.
- 12) Przygotowaniu w miejscu wykonywanych prac pożarowo niebezpiecznych m.in.:
- a) Napełnianych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np: drutu spawalniczego, elektrod itp.
 - b) Materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczania toku prac.
 - c) Niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych,
 - d) podręcznego sprzętu gaśniczego, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
- 13) Butle z gazami spawalniczymi mogą znajdować się na terenie obiektu pod stałym nadzorem.

9.3. Obowiązków spawacza

- 1) Posiadanie znajomości obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
- 2) Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zadania w zakresie zabezpieczenia przewidziane dla danego toku prac.
- 3) Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko spawalnicze zostało wyposażone w odpowiedni sprzęt gaśniczy.
- 4) Sprawdzenie, czy sprzęt i urządzenia spawalnicze są w dobrym stanie technicznym.
- 5) Rozpoczynanie prac spawalniczych tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia.
- 6) Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych, obowiązujących dla danego rodzaju robót spawalniczych.
- 7) Przerwanie prac w przypadku stwierdzenia możliwości powstania pożaru lub wybuchu oraz powiadomienie o tym fakcie przełożonego oraz osobę prowadzącą sprawę ochrony p.poż.
- 8) Powiadomienie przełożonego oraz osobę prowadzącą sprawę ochrony p.poż o zakończeniu prac spawalniczych oraz informowanie o zaistniałych faktach zainicjowania ognia a ugaszonego w toku wykonywania czynności spawalniczych
- 9) Dokładne sprawdzenie po zakończeniu prac stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas pożaru nie zainicjowano pożaru.
- 10) Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia przeciwpożarowego ustalonych w Zezwoleniu na prowadzenie takich prac.

9.4. Obowiązki wykonawcy i nadzorującego prace niebezpieczne pod względem pożarowym

- 1) Sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru.
- 2) Ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie prac.
- 3) Znać przepisy przeciwpożarowe, znać obsługę podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
- 4) Sprawdzić przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszelkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo.
- 5) Przystąpić do rozpoczęcia prac, tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego pracami.
- 6) Poinstruować pracowników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo.
- 7) Przerwać pracę w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu.
- 8) Sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko i jego otoczenie w celu stwierdzenia, czy podczas ich wykonywania nie zainicjowano pożaru,
- 9) Wykonywać wszelkie polecenia przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.

9.5. Wytyczne prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo w zakresie prac malarskich, impregnacyjnych, izolacyjnych, itp. wykonywanych poza stałymi stanowiskami dostosowanymi do tych prac:

- 1) W przypadku wykonywania prac malarskich, itp. w pomieszczeniach zamkniętych, stosowanie rozpuszczalników i innych cieczy łatwo zapalnych dozwolone jest pod warunkiem zapewnienia odpowiednio intensywnej wymiany powietrza.
- 2) Przy mocowaniu w pomieszczeniach wykładzin podłogowych lub ściennych z zastosowaniem mas łatwo zapalnych (np. klejów typu butapren), lub zawierających łatwo zapalne rozpuszczalniki, a także przy pokrywaniu podłóg lakierem rozpuszczalnikowym lub innymi substancjami o podobnych właściwościach należy:
 - a) usunąć wszystkie otwarte źródła ognia na bezpieczną odległość,
 - b) wprowadzić absolutny zakaz palenia w rejonie prowadzenia prac,
 - c) wyłączyć instalację elektryczną, a w razie potrzeby oświetlenia pomieszczeń stosować światło elektryczne w oprawie przeciwwybuchowej połączonej kablem z punktem zasilania znajdującym się poza częścią obiektu, w której są wykonywane prace,
 - d) zapewnić dostateczną wentylację pomieszczeń, w których wykonywane są prace.
- 3) Rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów podczas prac dekarских może odbywać się w odległości nie mniejszej niż 5 m od obiektu.

X. GAŚNICE, HYDRANTY I KOCE GAŚNICZE

10.1. Grupy pożarów i oznaczenia na gaśnicach

Pojemność gaśnicy, rodzaj środka gaśniczego
<p>A - materiałów stałych - spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli, np. drewna.</p> <p>B - cieczy</p> <p>C - gazów - np. ziemnego, metanu, acetylenu, propanu,</p> <p>D – metali - np. magnezu, sód, potas,</p> <p>F - tłuszczów i olejów - w urządzeniach kuchennych.</p> <p><i>Występujące oznaczenia np. : BC, ABC lub AF</i></p>
Nazwa producenta i kontrolka gaśnicy zawierająca: daty aktualnej i przyszłej kontroli –miesiąc / rok oraz imię, nazwisko i podpis konserwatora.

Przy ustalaniu rodzaju gaśnic stosuje się następujące zasady:

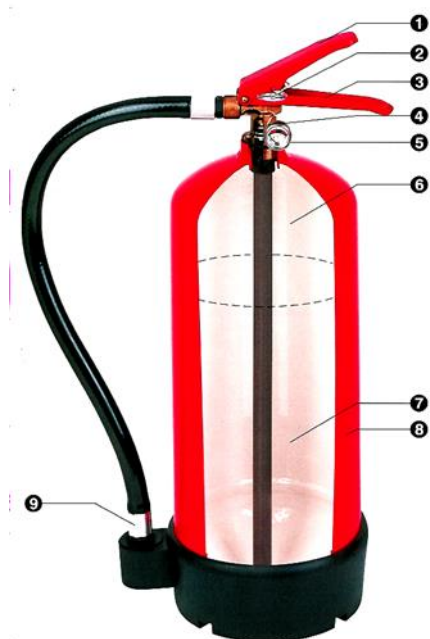
- **do gaszenia pożarów grupy A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe (wodno-pianowe) lub gaśnice proszkowe z oznaczeniem A B C),
- **do gaszenia pożarów grupy B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe (wodno-pianowe), śniegowe, proszkowe,
- **do gaszenia pożarów grupy C** (gazów palnych np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice i agregaty: proszkowe, śniegowe,
- **do gaszenia pożarów grupy D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe ze specjalnym proszkiem,
- **do gaszenia pożarów grupy F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się zamiennie gaśnice pianowe, proszkowe, śniegowe.
- do gaszenia pożarów urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz innych materiałów palnych znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się gaśnice i agregaty: proszkowe, śniegowe i wodne ze specjalną dyszą.

10.2. Zasady działania i użycia gaśnic, hydrantów przeciwpożarowych i koca gaśniczego

1) Gaśnice proszkowe

Proszki gaszą całą gamą oddziaływań na płonący materiał a szczególnie przez wchodzenie w samą reakcję chemiczną procesu spalania /wiążą wolne rodniki/ rozrzedzają atmosferę tlenu, przy całkowitym obsypaniu odcinają całkowicie dopływ tlenu. Rozkładające się proszki wydzielają gazy niepalne a pozostała szklista masa izoluje materiał palny.

Jako uniwersalne środki gaśnicze mogą być stosowane do gaszenia wszystkich grup pożarów i urządzeń pod napięciem.

W celu uruchomienia należy:

- ✓ wyciągnąć zawleczkę,
- ✓ podejść z gaśnicą na odległość 2-3 metrów od palącego się materiału i trzymając za końcówkę wężyka skierować dyszę wylotową na źródło ognia,
- ✓ nacisnąć dźwignię zaworu w dół do uchwyty i trzymać gaśnicę w pozycji pionowej.

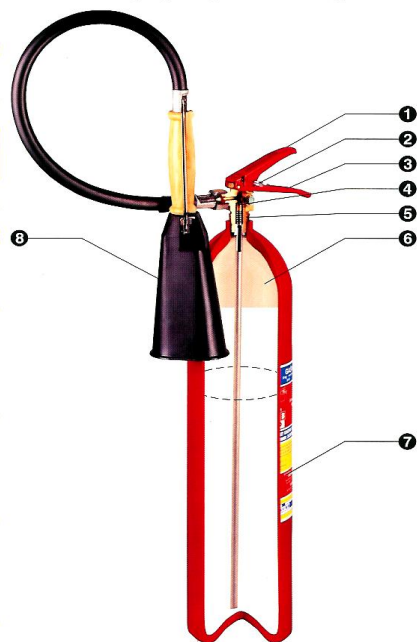
Budowa gaśnicy pod stałym ciśnieniem

- 1- dźwignia; 2 - zawleczka zabezpieczenia;
3- uchwyt; 4-zawór; 5-kontrolny wskaźnik ciśnienia;
6-azot; 7- proszek gaśniczy;
8-zbiornik; 9- wężyk z dyszą wylotową

2) Gaśnice śniegowe GS 5x

Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na miejscowym obniżeniu stężenia tlenu do wartości powodującej przerwanie procesu palenia. Dwutlenek węgla nie przewodzi prądu elektrycznego, nie niszczy i nie moczy gaszonych przedmiotów. Największą skuteczność gaśnica uzyskuje w trakcie gaszenia pożarów w pomieszczeniach zamkniętych.

Uwaga: Po rozprężeniu CO₂ uzyskuje temperaturę minus -79 °C. co przy zetknięciu ze skórą spowoduje poważne obrażenia.

Budowa gaśnicy na dwutlenek węgla CO₂

- 1 - dźwignia; 5 - rurka syfonowa;
2 - zawleczka zabezpieczająca; 6 - zbiornik stalowy;
3 - uchwyt; 7 - prądowca;
4 - zawór

W celu uruchomienia należy:

- ✓ wyciągnąć zawleczkę,
- ✓ podejść z gaśnicą na odległość 2-3 metrów od palącego się materiału kierując dyszę wylotową na źródło ognia,
- ✓ docisnąć dźwignię zaworu do uchwyty trzymając gaśnicę w pozycji pionowej i skierować dyszę wylotową na źródło ognia trzymając za rękojeść drewnianą,
- ✓ naciśnięcie dźwigni uruchamiającej powoduje wyrzut dwutlenku węgla, który gwałtownie rozprężając się przechodzi w stan lotny, oziębia się do temperatury -80°C a następnie zestala się w postaci „śniegu”,

3) Hydrant wewnętrzny HP 52 z węzłem płasko składanym.

INSTRUKCJA UŻYTKOWANIA HYDRANTU

W PRZYPADKU POŻARU:

1. OTWORZYĆ SZAFKĘ LUB ZBIĆ SZYBKĘ
2. ROZWINĄĆ WĄŻ
3. ODKRĘCIĆ ZAWÓR HYDRANTOWY
4. OTWORZYĆ ZAWÓR PRĄDOWNICY
5. SKIEROWAĆ STRUMIEŃ WODY NA OGIEŃ

UWAGA!
NIE GASIĆ URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH

Służą do gaszenia pożarów w pierwszej fazie rozwoju.

Uwaga: Odkręcenie zaworu z wodą przed całkowitym rozwinięciem węża może spowodować załamanie się w wielu miejscach i zablokowaniem przepływu wody.

Przy użyciu hydrantów wewnętrznych nie gasimy urządzeń pod napięciem oraz materiałów znajdujących się w obrębie czynnych instalacji i urządzeń elektrycznych.

4) Hydranty wewnętrzne HP 25 z węzłem półsztywnym

INSTRUKCJA
OBSŁUGI HYDRANTU DN 19, 25, 33 Z WĘZEM PÓLSZTYWNYM.

TAK	NIE
<p>Zapoznaj się z instrukcją. Otwórz drzwiczki. Odkręć zawór do oporu.</p>	<p>Nie zastawiaj dojścia do hydrantu. Nie zamykaj szafki w sposób uniemożliwiający szybkie otwarcie.</p>
<p>Wysuń bęben z węzłem, chwyć za koniec węża z prądownicą i odwijaj wąż z bębna w kierunku ognia.</p>	<p>Nie wolno rozwijać węża z boku bębna. Niewłaściwe rozwinięcia bębna grozi zablokowaniem węża</p>
<p>Skieruj wylot prądownicy na źródło ognia. Aby uruchomić hydrant przekręć prądownicą zgodnie ze wskazaniem strzałki. Ustaw rzut strumienia pokręcając prądownicą.</p>	<p>Nie kieruj silnego strumienia na ludzi. Używaj strumienia rozproszonego.</p>
<p>Podążaj strumieniem w kierunku ucieczki ognia. Operując zaworem prądownicy uzyskasz strumień zwarty lub rozproszony.</p>	<p>Nie gaś urządzeń elektrycznych pod napięciem. Grozi porażeniem prądu.</p>
<p>Zalecane wspomaganie gaszenie ognia używając gaśnicy lub drugiego hydrantu.</p>	<p>Przy gaszeniu nie omijaj materiału palnego i źródła ognia. Elementy pionowe gaś od góry do dołu.</p>
<p>SERWIS</p> <p>Hydrant po użyciu należy przywrócić do sprawności. Naprawa i przegląd zlecane przez autoryzowany serwis.</p>	<p>Nie odchodź. Poczekaj do przyjazdu straży lub dopóki nie będziesz pewien, że ogień został całkowicie ugaszony.</p>
	<p>Nie odkładaj na później przeglądu technicznego hydrantu.</p>

5) Koc gaśniczy.

Koc gaśniczy wykonany jest w postaci płachty z włókna szklanego o pow. ok. 2 m². Koc gaśniczy służy do tłumienia pożaru w zarodku poprzez odcięcie dopływu powietrza (tlenu) do palącego się przedmiotu lub płynów łatwopalnych znajdujących się w niewielkich naczyniach. W celu użycia koca gaśniczego należy:

- chwycić oburącz za uchwyty i szarpnąć co spowoduje pęknięcie plomb oraz wysunięcie koca z futerału,
- następnie podejść do ognia i narzucić koc na palący się przedmiot,
- przez dociśnięcie obrzeży koca trzeba starać się dokładnie odizolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.

10.3. Rozmieszczenie i dobór gaśnic

Przy rozmieszczaniu gaśnic wskazane jest przestrzeganie następujących zasad:

- 1) Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać na każde:
 - 100 m² powierzchni strefy pożarowej budynku zaliczonej do PM gęstości obciążenia ogniowego $Q_d < 500 \text{ MJ/m}^2$.
 - 200 m² powierzchni strefy pożarowej budynku zaliczonej do ZL.
- 2) Gaśnice powinny być umieszczone w łatwo dostępnych i widocznych miejscach np. przy wejściach przy przejściach, na korytarzach, w pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz.
- 3) Miejsce wyznaczone na gaśnice należy oznakować zgodnie z Polską Normą.
- 4) Do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m.
- 5) Gaśnice należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (ogrzewacze, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione).
- 6) Odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m.
- 7) Nie ustawiać gaśnic przy zabezpieczanym elemencie np. tablicach rozdzielczych, substancjach palną; w przypadku pożaru przy gaśnicy uniemożliwi jej użycie.

XI. ZAPOZNANIE SIĘ Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO, PRZEPISAMI OCHRONY PPOŻ. SZKOLENIE I ĆWICZENIA PRZECIWOŻAROWE

- 1) Obowiązek zapoznawania się z niniejszą Instrukcją i przestrzegania postanowień w niej zawartych mają wszystkie jednostki organizacyjne UMB i zarejestrowane w uczelni organizacje studenckie, zamierzające korzystać z pomieszczeń lub powierzchni budynku.

- 2) Do zapoznania się z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” zobowiązane są również osoby nie będące pracownikami uczelni, a wynajmujące powierzchnię lub pomieszczenia w obiektach uczelni.
- 3) Pracownicy innych firm użytkujących pomieszczenia oraz wykonawcy prac, które mogą spowodować pożar lub inne miejscowe zagrożenie, zobowiązani są do zapoznania z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, co poświadczają podpisem na Oświadczeniach i Liście osób zapoznanych z Instrukcją, stanowiących odpowiednio **Załącznik nr 8 i 9 do Instrukcji**.
- 4) Obowiązek zapoznawania z treścią Instrukcji spoczywa na:
 - a). Inspektoracie BHP i PPOŻ podczas szkoleń wstępnych BHP i PPOŻ.
 - b). Kierownicy komórek organizacyjnych w stosunku do podległych pracowników.
 - c). Dział Konserwacji i Eksploatacji; Dział Administracyjno-Gospodarczy i Dział Inwestycji w stosunku do osób prawnych i fizycznych wykonujących prace w obiektach Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.
- 5) Należy zapewnić możliwość zapoznania się z aktualizacją Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego poprzez udostępnienia jej w wersji elektronicznej lub do skorzystania z egzemplarza, przechowywanego w portierni.

Sposoby zapoznawania z przepisami przeciwpożarowymi

Pracownicy Uniwersytetu Medycznego uzyskują i aktualizują swoją wiedzę z zakresu ochrony przeciwpożarowej podczas instruktazu ogólnego, stanowiskowego i szkolenia okresowego z zakresu bhp.

- 6) Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przeciwpożarowego, szkolenie prowadzi się jako wstępne i okresowe. Udział w szkoleniach jest obowiązkowy.
 - a). Szkolenie wstępne jest prowadzone w formie instruktarzu. Odbycie instruktarzu pracownik potwierdza na piśmie w karcie szkolenia wstępnego, która jest przechowywana w aktach osobowych pracownika.
 - b). Szkolenie okresowe ma na celu aktualizację i ugruntowanie wiedzy w zakresie ochrony p.poż. i dla zatrudnionych na stanowiskach robotniczych przeprowadza się nie rzadziej niż raz na 3 lata, pozostałych pracowników nie rzadziej niż raz na 5 lat, a w przypadku pracowników administracyjno – biurowych nie rzadziej niż raz na 6 lat. Szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym. Odbycie szkolenia okresowego potwierdza się zaświadczeniem, którego odpis jest przechowywany w aktach osobowych pracownika.
 - c). Na pracowniczych stanowiskach pracy, na których występują szczególnie duże zagrożenia dla zdrowia oraz zagrożenia wypadkowe, szkolenie podstawowe powinno być przeprowadzone przed rozpoczęciem pracy na tych stanowiskach.

Szkolenie pracowników powtarza się jeżeli:

- wprowadzono istotne zmiany w przeciwpożarowym zabezpieczeniu budynku,
- przeprowadzona Kontrola Stanu ochrony przeciwpożarowej wykaże niski poziom znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego u pracowników.

7) W wyniku przeprowadzonego szkolenia pracownik powinien znać:

- a). przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów, ze szczególnym uwzględnieniem własnego stanowiska pracy,
- b). przepisy i instrukcje przeciwpożarowe oraz zadania i obowiązki z nich wypływające,
- c). ogólne zasady postępowania w razie powstania pożaru i sposoby jego ograniczania oraz zwalczania,
- d). zasady, sposoby i środki alarmowania,
- e). zasady ewakuacji ludzi oraz mienia i sposoby zabezpieczania ewakuowanych przedmiotów,
- f). zasady działania podręcznego sprzętu gaśniczego rozmieszczenie tego sprzętu i sposobu jego użycia w razie pożaru.

Szkolenie i ćwiczenia pożarowe

1. Celem sprawdzenia oraz doskonalenia umiejętności działania pracowników w czasie od powstania pożaru do przybycia Straży Pożarnej, wskazane jest przeprowadzać z całym stanem osobowym pracowników ćwiczenia pożarowe, połączone z użyciem części sprzętu przeciwpożarowego.
2. Wskazane aby ćwiczenia przeprowadzać w porozumieniu i współdziałaniu z właściwą Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej.

Podczas ćwiczeń należy sprawdzać skuteczność działań pracowników, umiejętność użycia sprzętu przeciwpożarowego jak również przydatność rozwiązań organizacyjnych przyjętych w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

XII. WSKAZANIE OSOBY LUB PODMIOTU OPRACOWUJĄCEGO INSTRUKCJĘ.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obiektu ECF, została opracowana przez oficera pożarnictwa w st. spocz. Jana Rabczko, posiadających uprawnienia i kwalifikacje zgodnie z art. 4 pkt. 2, 2a, 2b. Ustawy o ochronie przeciwpożarowej [1].